

r à d i o
p a l a m ó s

EL LLIBRE

1982-2012. El llibre de Ràdio Palamós

Oriol Mas Lloret

Edita: ACAR Associació Cultural d'Amics de la
Ràdio

Correcció lingüística: Carmina Solano

Il·lustració de la portada: Eduard de Cabrera

Compaginació: Jordi Taulats

Juny del 2007 i Gener del 2012

www.radiopalamos.cat

mail@radiopalamos.cat

ÍNDEX

1. Els orígens de l'emissora..... 5

- 1.1. 1982. El naixement de Ràdio Estudiantil de Palamós..... 5
- 1.2. 1982. L'emissora passa al garatge de Díaz del Real..... 6
- 1.3. 1982. La marxa del garatge i les discussions sobre el futur..... 9
- 1.4. 1982-1983. El pas al carrer d'Ave Maria..... 11
- 1.5. 1983-1985. Regularització i primers problemes
amb l'Ajuntament..... 14
- 1.6. 1985. L'arribada als estudis del carrer d'Orient..... 15

2. Les dificultats de l'any 1986.....17

- 2.1. 1985-1986. Ràdio Palamós, una nau a la deriva..... 17
- 2.2. 1986. Manel Cerdà, nou director de la ràdio..... 19
- 2.3. 1986. Recuperant la normalitat amb incorporacions noves.. 22

3. Les fites del 1987 : el Curs de Formació de Ràdio..... 25

- 3.1. 1987. S'instaura una plantilla professional..... 25
- 3.2. 1987. S'organitza el primer Curs de Formació de Ràdio..... 26
- 3.3. 1987-1989. Es recupera l'informatiu i les retransmissions
del Palamós CF..... 27
- 3.4. 1990-1992. Un pas enrere..... 30

4. Es crea l'Associació Cultural Amics de la Ràdio 34

- 4.1. 1994. L'Associació Cultural Amics de la Ràdio –ACAR-
comença a caminar..... 34
- 4.2. 1994-2000. Activitats paral·leles de l'ACAR..... 36
- 4.3. 1996. L'any de l'incendi i del reconeixement parcial
de l'ACAR..... 37
- 4.4. 1997-2001. Premis a la programació de l'emissora..... 38
- 4.5. 1998. El conveni amb l'Ajuntament..... 40
- 4.6. 1999-2002. Les notícies del “Crònica Nostra”..... 42

5. 2002-2007. El sostre d' “El Cafè de l'Orient”.....45

- 5.1. 2004. El punt d'inflexió..... 45
 - 5.2. 2002-2008. Continuen les batalles polítiques i es firma el
nou conveni amb l'Ajuntament..... 47
 - 5.3. 2002-2003. Es recuperen les retransmissions
del Palamós CF..... 52
 - 5.4. 2003-2004. “El Cafè de l'Orient”..... 54
 - 5.5. 2004. Moment de canvis : desapareix el llibre
“Crònica Nostra” 56
 - 5.6. 2005-2006. Imatge i programació noves..... 58
 - 5.7. Present i futur en el 25è.aniversari de la creació de
l'emissora..... 61
-

6.L'Epíleg .

2007-2011. La transició cap a un nou model.....63

- 6.1. Els nous organismes reguladors de Ràdio Palamós..... 63
- 6.2. El pla de programació i la fi de l'Associació Cultural
Amics de la Ràdio com a entitat.....64
- 6.3. Neix ACAR PRODUCCIONS SL . El primer gestor..... 66
- 6.4. La nova realitat..... 67

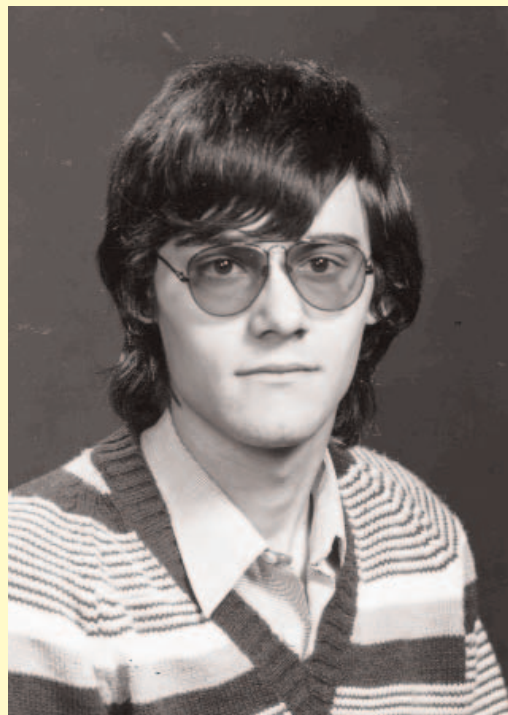
1. Els orígens de l'emissora

1.1. 1982. El naixement de Ràdio Estudiantil de Palamós

Per conèixer els orígens del que avui és Ràdio Palamós cal remuntar-se a un lloc i una data concrets: el 28 de gener del 1982 a l'Escola Vedruna de Palamós. Aquest dia, festivitat de Sant Tomàs d'Aquino, va sortir en antena per primera vegada l'emissora, amb el nom de Ràdio Estudiantil de Palamós. La iniciativa va sorgir com una mena de treball de final de curs d'un grup d'estudiants de COU, entre els quals hi havia César Díaz del Real, Jordi Forné, Albert Gallart i Jordi Iglesias. L'escola va veure aquest treball amb bons ulls i recels alhora. D'una banda, era una bona iniciativa. Però, de l'altra,

els continguts que s'hi podrien radiar feien una certa por a alguns professors, que temien que l'experiència degenerés en una programació sense sentit, burlesca o ofensiva amb l'escola, els professors i, fins i tot, els alumnes. La realitat, però, va demostrar tot el contrari, i va donar la raó als que van donar un vot de confiança als estudiants. Els alumnes van gaudir d'una llibertat d'opinió total davant del micròfon, i van respondre amb la suficient responsabilitat per no convertir les ones hertzianes en un altaveu de disbarats o ximpleries. Per tant, l'experiència va ser del tot positiva, fins al punt que uns anys més tard l'escola Vedruna la va repetir de manera puntual i en motiu d'una de les setmanes esportives que s'organitzaven al centre.

Un cop acabat el treball, aquesta experiència teòricament s'havia d'acabar, però hi havia ganes de continuar. A més, de mica en mica s'havia afegit més gent al grup inicial de Del Real, Forné, Gallart i Iglesias, de manera que es va decidir buscar un lloc

César Díaz del Real (fundador). FONT ARXIU MUNICIPAL

alternatiu on continuar les emissions. I aquest emplaçament va acabar sent l'habitació de Del Real, amb els mateixos protagonistes que a l'escola. Les emissions a casa de Del Real van començar amb un discurs d'Albert Gallart que inaugurava oficialment i solemnement Ràdio Estudiantil de Palamós. Es radiava amb un emissor de la mida d'una capsa de mistos, un amplificador petit, dues

platines i un micròfon, amb una programació bàsicament musical. Això era tot, juntament amb els pòsters de l'habitació que ajudaven a, diguem-ho així, insonoritzar l'estudi improvisat.

La bola, però, es feia més grossa. Corria de boca en boca, i cada vegada més gent sintonitzava l'emissora i hi participava. N'hi havia molt poques que aleshores utilitzessin la banda de l'FM, i això també ajudava a popularitzar aquest nou mitjà entre l'audiència. L'èxit era tal que, al cap de poques setmanes, es va haver de deixar l'habitació i instal·lar-se al garatge, també de César Díaz del Real, des d'on es va emetre fins a final d'octubre del 1982. Es feia servir la casa de Díaz del Real com a "estudi" perquè duia la iniciativa i s'encarregava del manteniment i l'organització de la ràdio. El seu pare, Arturo Díaz del Real, era un gran radioaficionat que treballava a Radio Liberty, a Pals. Ell tenia els coneixements i els mitjans necessaris per muntar l'emissora.

El context social i polític convuls del moment segurament hi va influir molt. Ràdio Estudiantil era un espai de llibertat en què la gent jove podia expressar-se, parlar sobre el que més li interessés i posar la música que més li vingués de gust. Era una afició en què es barrejaven inquietuds culturals.

1.2. 1982. L'emissora passa al garatge de Díaz del Real

L'entrada al garatge va ser el primer gran salt qualitatiu de Ràdio Estudiantil, i suposa l'inici de l'e-

tapa en què va començar a funcionar amb cara i ulls. La situació, però, es descontrolava, i l'organització va passar a ser imprescindible perquè l'experiència no morís d'èxit. Els mitjans continuaven sent molt casolans i rudimentaris, però suficients. I allà on no arribaven els mitjans, arribava la inventiva dels tècnics i locutors. Per exemple, l'emissora era un xip soldat a una caixa de targetes de visita, i es feien els programes des d'una taula de fusta on hi havia dos plats i una petita taula de mescles. S'emetia amb quatre watts de potència, però gràcies a la ubicació de l'antena –a dalt de l'edifici on vivia César Díaz del Real, situat en un lloc elevat, a prop del cementiri– Ràdio Estudiantil de Palamós es podia escoltar també a les rodalies, com ara Platja d'Aro o Sant Feliu de Guíxols. Llavors no s'era conscient que muntar una emissora era relativament senzill: amb quatre aparells i coneixements tècnics bàsics n'hi havia prou. Aquesta simplicitat va impactar una part del jovent de Palamós que aleshores encara no arribava a la vintena. Podien fer el seu programa i encara més: la gent el podia sentir. Tot això era nou, amb l'atractiu afegit que gairebé era com una emissora pirata, creada sense suport oficial ni criteris específics, amb l'únic objectiu que els seus membres es diver-

tissin i fessin divertir els altres. Això donava un punt de subversivitat que era la cirera del pastís.

A banda del nucli sorgit arran del treball de l'escola Vedruna, durant el primer estiu d'emissions es va incorporar a l'emissora tot un seguit de gent que seria molt important per al desenvolupament i el futur de la ràdio. Entre d'altres, eren personatges com ara Fèlix Gubert, que es convertiria al cap de poc temps en el director; Joan Sarquella, que feia de tècnic i també conduïa un programa de rock –*Rock & REP*–; Jaume Tauler, que abans de posar discos de jazz i rock feia un programa de còmics; Xavier Ribera, amb el seu *Cafè, copa i puro* dels diumenges a la tarda, basat en el jazz; Francesc Sànchez i Carcassés, que feia un programa de sardanes i que, més endavant, va fer les primeres retransmissions en directe dels partits del Palamós C.F. des del camp del Cervantes (després va passar a Ràdio Costa Brava i en va arribar a ser el director); Manel Cerdà, l'actual director de Ràdio Palamós; Martí Sansabrià, que va començar a fer un programa de

cinema en què més endavant s'entrevistarien personalitats com ara Vicente Aranda i des d'on es van cobrir festivals com el de Cannes (va ser la primera

1982. El garatge d'en César

emissora en entrevistar un encara poc conegut José Sacristán), Sitges o Sant Sebastià; Miquel López, que juntament amb Fèlix Gubert es va dedicar professionalment a l'emissora, i Roger Denoix, llicenciat en Periodisme i gran aficionat al blues, que va començar a fer el seu programa *La nuit bleu* gràcies al fet que alguns dels alumnes de la seva acadèmia col·laboraven a la ràdio i ell va demanar entrar-hi.

La programació d'aquesta època era sobretot musical i, tot i l'escassetat de mitjans, era d'una qualitat alta, ja que molts dels responsables dels programes eren grans aficionats a la música i tenien unes discografies molt completes que després emetien per antena. A més, a part de la música, habitualment les presentacions tenien també l'objectiu didàctic de formar l'oient i informar-lo d'allò que estava a punt d'escoltar. També es feien altres tipus de programes, com ara concursos en què se sortejaven singles entre l'audiència. Ja hi havia un desig clar de millorar la programació amb reportatges, agenda dels actes locals o entrevistes. Per exemple, l'actual consellera de Justícia, Montserrat Tura, va concedir la seva primera entrevista a un mitjà des del garatge dels Del Real a Francesc Sánchez Carcassés per parlar del projecte de l'hospital comarcal, que ella va tirar endavant. I el mateix Carcassés va entrevistar

el 20 de juliol del 1982 el cèlebre porter de la Reial Societat i la selecció espanyola Luis Miquel Arconada, just després del mundial de futbol organitzat a l'Estat espanyol. Estiuejava a Torre Valentina, i Ràdio Estudiantil de Palamós va ser l'únic mitjà al qual Arconada va accedir a concedir una entrevista. D'aquella època també és la primera retransmissió del Palamós C.F., a càrrec del mateix Carcassés, feta amb un walky-talky des de la banqueta de l'equip local.

1982. El garatge d'en César

Un dels problemes més importants durant aquests mesos al garatge va ser aconseguir una continuïtat en la programació de l'emissora, ja que hi havia hores en què ningú hi podia anar a fer programes. En alguns d'aquests casos, els pares de Díaz del Real baixaven al garatge per posar un seguit de discos, però, tot i així, els buits en la programació eren fins a un cert punt habituals. D'aquella època queden moltes anècdotes. Una de les més recordades fa referència a la canonada d'aigua de l'edifici, que passava just per davant del micròfon i la taula de mescles. Els locutors havien d'estar contínuament al cas d'aquesta canonada, ja que si algú dels pisos estirava la cadena i hi havia el micròfon obert la fressa sortia per antena. I el moment més crític era habitualment a quarts de dotze de la nit, quan TV1 i TV2 –aleshores

els únics canals de televisió– acabaven l'emissió i bona part dels veïns del bloc feien les necessitats abans d'anar cap al llit. La porta del garatge és una altra de les anècdotes recordades més afectuosament pels que llavors s'alternaven davant del micròfon: era una porta pesada, d'aquelles metàl·liques que s'enrotllen, i cada vegada que algú entrava al local feia un soroll estrepitós, que de vegades es colava per antena.

En definitiva, doncs, les condicions per fer ràdio eren bastant pobres. I a més, s'hi ha d'afegir que era una ràdio feta per joves que s'hi dedicaven simplement per afició, fet que feia que fossin molt freqüents les errades tècniques i de locució. Però aquesta falta de professionalitat era també un dels atractius de Ràdio Estudiantil de Palamós. I és que la gent del poble l'escoltava pels continguts i perquè era una ràdio nascuda en el mateix municipi, però també per sentir el fill de Tal o l'amic de Pasqual (així ho podien comentar després en trobar-se els pares o els coneguts). Finalment, també s'ha de tenir en compte que llavors el dial no estava ocupat per gaires emissores, i menys en català. Amb tots aquests ingredients, Ràdio Estudiantil de Palamós va aconseguir tenir una més que notable repercussió en el poble, tot i que el fet de ser completament clandestina suposava problemes tant en l'àmbit legal com en l'àmbit administratiu, a l'hora de buscar i cobrar la publicitat.

1.3. 1982. La marxa del garatge i les discussions sobre el futur

Acabat l'estiu i amb la marxa de César Díaz del Real a estudiar a fora, es va haver d'abandonar el garatge i la ràdio va deixar d'emetre. Malgrat això, un nucli important dels que havien iniciat i participat en l'emissora volien continuar endavant, en un altre local i també amb expectatives noves. Aquest projecte xocava amb la idea del fundador de l'emissora, César Díaz del Real, que, amb altra gent, no era partidari de continuar les emissions amb un nou projecte. En el fons d'aquest enfrontament hi havia dues visions diferents de com havia de ser la ràdio: uns consideraven que aquell funcionament era l'adequat, mentre que els altres –el grup opositor a Díaz del Real– no el compartien, creien que era “poc seriós” i aspiraven a fites més altes, en un context en què els mitjans de comunicació eren un dels principals altaveus de la llibertat d'expressió de la democràcia recuperada, i que dia rere dia es professionalitzaven i assumien el seu paper social nou com a mitjans de masses crítics amb la societat. Era una llibertat de la qual les generacions anteriors no havien disposat, i que els ciutadans demanaven a crits. I els mitjans locals, en aquells moments, eren una de les puntes d'aquest iceberg emergent i tenien unes possibilitats que fins aleshores havien estat inimaginables.

Per això, aquest grup que volia continuar va decidir constituir-se en assemblea per tirar endavant un projecte més organitzat. Va ser a la Casa de Cultura, l'antic cine Congrés, en una assemblea multitudinària en què es va decidir continuar les emissions. El novembre del 1982 es va redactar el primer reglament intern de Ràdio Estudiantil de Palamós i es va dissenyar el primer anagrama de l'emissora, a càrrec de Ricard Vaquer. En l'assemblea es va definir la ràdio com una emissora de vocació catalana i independent, i es va especificar quin havia de ser el règim de funcionament intern de la ràdio i també de l'assemblea general.

D'aquells estatuts en sortiria la primera junta directiva, així com els departaments en què se separaria, que van ser cinc, ocupats per Manel Cerdà, Joan Recasens, Pere Vilà, Josep Grassot i Fèlix Gubert. Aquest va ser el primer òrgan de govern establert a la ràdio, que iniciaria l'emissora local amb la voluntat manifesta de tirar endavant l'entitat i refluïr-la, de manera més professional que en l'època de Díaz del Real. Per fer possible aquest projecte, la junta directiva va reclamar l'ajut del màxim nombre de gent possible. La col·laboració i implicació de molts joves del poble que ja hi havien participat en el garatge de César Díaz del Real va ser, sens dubte, l'impuls definitiu per consolidar la nova Ràdio Estudiantil de Palamós.

1983. Equip que va cobrir les eleccions municipals

Després de diverses reunions, aquest grup es va quedar finalment el control de l'emissora, i abans d'acabar el 1982 l'Ajuntament va cedir a Ràdio Estudiantil el local que abans havia estat ocupat per l'emissora La Voz de la Costa Brava, situat a l'edifici de la Gorga, al carrer Ave Maria. Tot i tenir el local, encara van tardar un temps a tornar a emetre per les pressions d'alguns veïns, ja que en distribuir el senyal des del centre del poble i amb més potència, van sorgir interferències que van dificultar la recepció de les imatges als aparells de televisió dels pisos dels voltants. Es van aturar les emissions, i els tècnics Josep Oliu i Joan Recasens van haver d'instal·lar fil-

tres als amplificadors per posar-hi remei, però no hi havia manera que aquesta solució fos definitiva. Durant aquests mesos en què només es feien emissions de prova es va aprofitar per adequar tècnicament el local, una feina que va fer Josep Oliu. El cop de mà de Josep Oliu va ser molt important, si bé ell no va ser l'únic que hi va contribuir, ja que diversos col·laboradors més van participar en el condicionament de l'espai, i gairebé es va tornar a muntar tota l'emissora. Després de diverses proves i sense que estigués encara solucionat el conflicte entre els veïns i l'Ajuntament, finalment es va decidir començar uni-

lateralment les emissions.

1.4. 1982-1983. El pas al carrer Ave Maria

La cessió a final del 1982 del local de l'antiga La Voz de la Costa Brava va ser un pas importantíssim en l'evolució de la ràdio. Eren tres habitacions. Una es va fer servir com a discoteca per guardar-hi els discos. Una altra tenia un sofà i un estudi, amb la

1983. Primera ràdio al carrer. FONT: ARXIU MUNICIPAL DE PALAMÓS

corresponent cabina per al tècnic de so, que per fi disposava de la preescolta en el tocadiscos per fer entrar cada cançó en el moment adequat. La tercera habitació no es va poder utilitzar, ja que estava ocupada per estris que l'agrupació teatral La Gespa havia fet servir en els seus muntatges. En ser un edifici municipal, hi havia només una clau i era de l'Ajuntament: qui feia el primer programa l'anava a buscar al consistori, i qui tancava les emissions a la nit la tornava al guarda. Els equipaments tècnics, però, eren mínims, i el dia a dia es finançava amb els recursos propis que generava la publicitat, els quals es destinaven sobretot a la compra de material tècnic o bé de discos de música. Allà, a l'emissora encara es potenciava més el fet de ser el punt de trobada d'una part dels joves de Palamós: hi passaven fins a 60 persones a l'hivern i gairebé un centenar a l'estiu. Molts recorden l'ímpetu general per agrupar-se i convertir Ràdio Estudiantil de Palamós en una emissora important, així com la camaraderia entre ells, que van trobar en la ràdio una de les poques activitats culturals possibles de fer en un municipi que tradicionalment mai no ha anat gaire ben servit d'activitats d'aquest tipus, sobretot de les adreçades a la gent jove. També es van començar a adquirir discos propis, que de vegades aconseguien portar dels Estats Units o bé que compraven a Barcelona. Havia arribat el moment de l'organització. S'havia d'apostar per un funcionament més professional, que posés ordre a tot el que s'hi coïa. I va ser llavors quan Fèlix Gubert, per votació dels socis en una assemblea al

Club Nàutic Costa Brava en què també es van aprovar els estatuts i el patronat, va ser escollit director de la ràdio, amb Roger Denoix com a cap de programació. En aquests primers anys, Roger Denoix va ser important perquè es va implicar molt en el projecte i era un dels més veterans d'un grup format majoritàriament per gent molt jove. Tot i que la programació va continuar sent bàsicament musical, cada cop s'hi afegia més contingut, com algunes notícies, debats o entrevistes a polítics. Així es millorava la qualitat general de l'emissora, que ja estava més estructurada i es professionalitzava a poc a poc, tot i que continuava tenint un marcat caràcter amateur. Més endavant, Joan Sarquella va passar a ocupar el càrrec de cap de programació –un càrrec relativament simbòlic perquè entre tots ho feien tot–, amb la intenció de donar més coherència i dividir la programació en franges horàries depenent de l'audiència: al matí s'havia de posar una música diferent de la de la tarda, i a la nit s'havien de col·locar els programes de continguts, els esports... La programació d'aquests primers anys era molt fresca i divertida, amb un tipus de ràdio bastant desenfadat, també perquè s'improvisava molt. No hi havia una línia de programació gaire marcada, sinó que qui en tenia ganes i servia mínimament per fer un programa tenia les portes obertes per fer-lo, sense cap altre tipus de limitació que el sentit comú. I entre tanta gent, els forats gairebé s'ocupaven sols, fins a aconseguir la gran desitjada continuïtat. Així doncs, hi havia programes de tota mena fets per gent de Palamós i

també per gent de fora: des de Platja d'Aro fins a Santa Coloma de Farners, ja que l'emissora va guanyar progressivament una molt bona reputació.

Vicenç Prats feia un serial de novel·la negra; Alberto Gracia, un programa d'informàtica; hi havia un programa de motor (*Sobre rodes*, conduït per Toni Romero, actualment director adjunt del diari *El 9 Esportiu*), i fins i tot un de dedicat a la parapsicologia i les psicofonies (*La noche misteriosa*, de Miguel Adet); Jordi Iglesias i Miquel Figueres –més endavant es faria càrrec de la televisió local– van començar a fer un informatiu sobre l'actualitat local, i Joan Sarquella feia un programa nocturn anomenat *El Virus de l'insomni*, en què comentava les notícies dels diaris amb un to divertit, a l'estil del programa de Catalunya Ràdio de Jordi Vendrell i Ramon Barnils *El lloro, el moro, el mico i el senyor de Porto Rico*. Es va arribar a emetre les 24 hores durant un estiu, amb Yako González als plats durant la nit i matinal. Es volia arribar a tants camps com fos possible i també fomentar la presència en la vida palamosina, que la gent es fes seva la ràdio amb iniciatives com ara l'Estudi Obert, quan durant el 5, 7 i 8 d'abril es va emetre des del carrer, al passeig. Un equip encapçalat per Jordi Iglesias també va tirar endavant una ini-

ciativa anomenada *El Musical en viu*, on cada diumenge es programava a la Gorga un seguit d'actuacions i animacions infantils, una selecció de les quals s'emetia llavors per Ràdio Estudiantil. D'aquí també

1985. Dies 5, 7 i 8 - Estudi Obert al Passeig

en va sortir una comissió de joves de l'emissora, que va tenir molt a veure en l'organització del Carnaval del 1983, el primer des que es va recuperar.

1.5. 1983-1985. Regularització i primers problemes amb l'Ajuntament

Les relacions amb l'Ajuntament sempre van ser molt dures, fos quin fos el partit a l'equip de govern. Les primeres converses es van fer amb l'aleshores alcalde, Josep Perals. Però les més serioses es van mantenir amb l'alcalde que el va succeir, Francesc Dalmau, i el seu primer tinent d'alcalde, Xavier Rocha. Amb ells es va municipalitzar totalment l'emissora, i el mes de desembre del 1983 el ple municipal va aprovar per unanimitat el projecte d'estatuts de la ràdio, que es va passar a anomenar-se Ràdio Palamós-Emissora Municipal. La ràdio es va arribar a entendre amb aquest equip de govern, tot i que les relacions mai van ser una bassa d'oli. L'emissora necessitava tenir un lligam amb l'Ajuntament per regular la seva situació, ja que encara era completament il·legal. Fins i tot, en alguna ocasió s'havia presentat la Guàrdia Civil als estudis per controlar l'emissora, si bé mai va passar res. Aquesta manca de cobertura legal fins que es va municipalitzar, en part perquè no hi havia una legislació clara sobre aquest punt en l'àmbit català, era de fet un dels principals maldecaps de la direcció. El problema es va agreujar amb

1985. Construcció del Centre Cultural del carrer Orient 1985

l'arribada de Ràdio Costa Brava, una emissora amb molts més recursos tècnics i econòmics, completament professionalitzada, que els integrants de Ràdio Estudiantil veien com la competència i que consideraven que suposava un perill per a la seva supervivència. A partir d'aquí, els responsables de Ràdio Palamós van insistir més en la necessitat de municipalitzar l'emissora, ja que això donava una cobertu-

ra legal que en garantia el funcionament i evitava qualsevol possibilitat que l'obliguessin a tancar. I des de l'altre costat, l'Ajuntament no podia deixar d'escoltar les reivindicacions d'un col·lectiu tan nombrós del poble. Així doncs, es van redactar els primers estatuts –amb Xavier Rocha, per part del consistori, i Xavier Ribera, per part de la ràdio–, que la Generalitat va firmar el juny del 1984, coincidint amb una nova legislació que va permetre atorgar una banda de freqüències a les emissores locals que es trobaven en la mateixa situació que Ràdio Palamós. També es va crear el patronat com a fórmula de gestió, tal com es reconeix en els mateixos estatuts. A més, es va establir per primer cop una plantilla professional dedicada exclusivament a la ràdio, integrada per Fèlix Gubert com a director i Miquel López com a locutor. Aquest últim era, a més, l'encarregat de mantenir la continuïtat de la programació. Aquesta direcció i la junta directiva de la ràdio es van decidir en unes eleccions celebrades durant una assemblea de tots els col·laboradors.

Amb el patronat van començar els primers problemes. L'emissora sempre havia subsistit amb els propis i escassos recursos provinents de la publicitat, i la formació del patronat va comportar una burocratització del funcionament de Ràdio Palamós. Amb la caiguda de l'equip de govern que hi havia hagut fins aleshores i l'arribada de Josep Ferrer a l'alcaldia (aquell ple el va retransmetre en directe Ràdio Palamós i va tenir una gran repercussió social), la

situació es va complicar més, ja que el nou equip veia l'emissora d'una manera diferent i la va deixar força de banda. Aquest desinterès es reflectia en l'incompliment d'algunes de les promeses de l'Ajuntament, com ara l'adquisició d'un aparell emissor nou, imprescindible per emetre en bones condicions. La corda es tensava de mica en mica i, tot i que Ràdio Palamós va aconseguir el suport d'una gran quantitat d'entitats de la zona, no n'hi va haver prou per canviar la dinàmica.

1.6. 1985. L'arribada als estudis del carrer Orient

Paradoxalment, el 1985 Ràdio Palamós es va traslladar a un local nou en millors condicions. Les dependències eren a l'edifici del nou centre cultural del carrer Orient, lloc que encara ocupa avui dia. El trasllat es va fer amb la col·laboració de molta gent, que a títol individual hi va participar de la manera que va poder i amb l'ajuda d'uns petits estalvis que van permetre comprar un moble per a l'estudi central. Aquest canvi el va demanar la mateixa emissora, que, com a entitat, va sol·licitar un local quan es va construir l'edifici del carrer Orient. El canvi va portar il·lusió: els nous estudis, el fet de disposar d'una sala de reunions i el condicionament de les habitacions va fer pensar en la possibilitat de fer un

pas endavant, potser el definitiu, per consolidar Ràdio Palamós com a emissora seriosa i professional.

Allà Ràdio Palamós va continuar emetent la seva programació. Després de moltes hores i dies de trasllat i feina –fins i tot a les nits–, el mateix Fèlix Gubert va donar el tret de sortida cap al migdia amb el tema *La mer* de George Benson. De seguida es van trobar, però, amb un altre problema: la qualitat de so no era tan bona com la del carrer Ave Maria, bàsicament per la ubicació dels estudis, on hi havia l'antena. Per això, es va intentar posar l'antena als pisos alts del passeig, però la comunitat no ho va permetre. Malgrat això, hi va arribar a estar uns dies, gràcies a la connivència d'un dels conserges, però el president dels veïns va obligar a treure-la quan se'n va adonar i es va haver de tornar a instal·lar a l'edifici del carrer Orient. Tots aquests avenços que Fèlix Gubert i la junta directiva de l'emissora feien per millorar Ràdio Palamós no tenien la resposta de l'Ajuntament, fet que convertia els últims mesos en un calvari per a l'emissora, que tenia molt pocs recursos i havia de mantenir una estructura més professionalitzada sense el suport de qui en tenia la responsabilitat: l'Ajuntament. L'emissora no era una de les prioritats de la política municipal del moment, i l'equip de govern de Josep Ferrer la veia més com una diversió de la gent jove i un planter per a futurs professionals que no pas com una ràdio que podia i havia de donar un servei públic a la ciutadania.

2. Les dificultats de l'any 1986

2.1. 1985-1986. Ràdio Palamós, una nau a la deriva

Si bé a final del 1985 l'emissora continuava funcionant amb aparent normalitat, les relacions amb l'Ajuntament eren cada vegada més dolentes. El 20 de novembre d'aquell mateix any, l'equip gestor de Ràdio Palamós va reclamar al consistori que posés remei a la situació irregular de l'emissora perquè, en cas contrari, deien que no se'n podria garantir la continuïtat a partir de l'1 de gener de l'any següent. Era l'últim toc d'atenció a l'Ajuntament abans que la situació es trenqués definitivament. Un mes més tard, concretament el 30 de desembre, l'aleshores

director de l'emissora, Fèlix Gubert, va presentar la dimissió, al·legant "ineficàcia del patronat" i "falta de col·laboració i mitjans", a banda que no havia pagat als treballadors dedicats professionalment a l'emissora les mensualitats corresponents a l'últim any.

El fet que Fèlix Gubert abandonés la direcció de l'emissora va obrir, a les acaballes del 1985, el període més complicat per a la supervivència de Ràdio Palamós al llarg dels seus ja vint-i-cinc anys d'història. El desinterès de l'Ajuntament per salvar la situació queda clar en un fet concret: el pressupost que el consistori palamosí havia de destinar a Ràdio Palamós, tal com s'estipulava en els estatuts del patronat, es va aprovar amb un retard considerable,

ahora que una part dels regidors consideraven desproporcionada la quantitat destinada a l'emissora. Aquest retard va fer que Ràdio Palamós no rebés la subvenció que li pertocava, 5.400.000 pessetes, i va originar una acumulació de deutes (per exemple, que els treballadors deixessin de cobrar) i també la impossibilitat de fer les despeses mínimes necessàries per tal de mantenir el funcionament de l'emissora.

Tot i mantenir els ingressos en concepte de publicitat i patrocinis, que representaven 1.350.000 pessetes, el gruix dels ingressos pressupostats provenien de la subvenció municipal. Aquests diners, doncs, eren indispensables per mantenir la professionalització de Ràdio Palamós. Tot i aquest contratemps important, el director i l'equip de la ràdio van fer que l'emissora continués funcionant fins que la situació es va fer del tot insostenible, al final del 1985.

Després d'un impàs curt de temps, es va formar una "junta de salvament" perquè agafés el timó d'una nau que en aquell moment era a la deriva. Es volia evitar, d'aquesta manera, la desaparició de Ràdio Palamós, cosa que alguns ja veien inevitable. Així doncs, diversos antics col·laboradors, encapçalats per Lluís Cervera i Xavi Ribera, van aconseguir mantenir una programació mínima –reduïda a unes hores al vespre–, que permetia que l'emissora continués viva, si bé en un estat de salut crític, durant

les primeres setmanes del 1986. Mentrestant, aquest mateix consell assessor de l'emissora o "junta de salvament" va reprendre les reunions amb l'equip de govern municipal per tal de definir el futur de l'emissora i resoldre els diferents problemes administratius que en dificultaven el funcionament intern. Aquests problemes havien sorgit sobretot arran de la burocràcia municipal a què s'havia hagut d'enfrontar la ràdio a causa del sistema de govern del patronat, fet que alentia qualsevol decisió que hagués de prendre l'emissora. Per exemple, per a una cosa tan senzilla com és la reparació de material tècnic o bé la compra de material d'oficina s'havia de seguir el mateix procediment que l'administració general de l'Ajuntament.

A part d'aquests problemes, al començament del 1986 la principal reivindicació del consell assessor en les reunions amb l'Ajuntament era establir el pressupost d'aquell mateix any, ja que sense aquesta premissa la ràdio legalment no podia funcionar. Aquest i d'altres aspectes van conduir el consell a manifestar públicament que el patronat no era la millor fórmula per tirar endavant l'emissora. Malgrat això, van fer una última proposta a l'Ajuntament, que consistia en la contractació de dues persones en plantilla: una com a director de l'emissora i l'altra com a administrativa. Per aquest motiu, es va proposar a la junta directiva del patronat la convocatòria d'un concurs públic per dotar la ràdio d'aquestes places.

2.2. 1986. Manel Cerdà, nou director de la ràdio

En aquest moment va aparèixer Manel Cerdà, antic col·laborador de Ràdio Estudiantil de Palamós i actual director de la ràdio, que es va presentar com a candidat a la direcció de l'emissora amb el vistiplau

1986. Manel Cerdà i Lluís Frou

del consell assessor. Tot i l'estat crític en què es trobava Ràdio Palamós, Manel Cerdà va abandonar el seu lloc de treball en una empresa del municipi i es va aventurar a tirar endavant un nou projecte per a

l'emissora. Segons explica ell mateix, va ser gairebé com una aposta: encara tenia el cuc de quan havia estat col·laborador i, juntament amb un company de feina, cansats del seu lloc de treball, van apostar per provar de redreçar el rumb de l'emissora. Per aconseguir-ho va reclamar reunir el patronat, fer el pressupost del 1986 (o prorrogar el del 1985) i que el mateix patronat l'aprovés, ja que, en cas contrari, la situació legal de Ràdio Palamós continuaria bloquejada. La seva idea era començar de nou per mirar de trobar una solució als problemes existents i definir una programació per a l'estiu d'aquell any (era ja el mes de març del 1986). De fet, durant aquest interval, l'emissora només va funcionar gràcies a un col·laborador, que pel seu compte feia un programa durant 16 hores a la setmana en castellà.

Així doncs, tot i que encara no s'havia convocat el concurs públic, el consell assessor va donar plens poders a Manel Cerdà per dirigir l'emissora. L'objectiu principal d'aquesta nova etapa era aconseguir un 60% d'autofinançament en el termini d'un any, així com tenir més llibertat d'acció que la que donava el patronat. És a dir, el repte era tenir més independència respecte a l'Ajuntament. Pel que fa al concepte de l'emissora, es volien assolir també tres objectius bàsics: en primer lloc, "fer una ràdio viva i participativa [...] amb una programació atractiva per al gran públic"; en segon lloc, "un horari mínim d'emissió de setze hores diàries (de vuit del matí a dotze de la nit)", i, finalment, millorar l'aspecte tèc-

nic, tant dels equips de l'emissora com de la ubicació, que hauria de ser en un lloc elevat d'un radioenllaç. També s'hauria de comprar un equip emissor més potent per tal de garantir que tots els palamosins rebessin el senyal perfectament. Així es podria competir amb la resta d'emissores, que amb el pas del temps havien ocupat el dial de l'FM i havien fet créixer la competència.

S'havia de fer molta feina i hi havia poc temps. De seguida es va contactar amb gent que havia col·laborat antigament amb l'emissora per tal d'impulsar el projecte. Va tornar a la ràdio Joan Llaveró, que havia estat col·laborador a Ràdio Estudiantil i que durant uns mesos va treballar mitja jornada a l'emissora fent-se càrrec de la part administrativa i també d'organitzar i seleccionar la discografia que tenia la ràdio. Mentrestant, Manel Cerdà es dedicava a la gestió i la programació. En paraules seves, aquest reinici i la recuperació del servei "van ser molt durs", ja que hi havia una gran quantitat de feina per fer i les hores que es passaven

1986. Primera festa de la ràdio.

a la ràdio no solien tenir recompensa econòmica. Per part de l'Ajuntament, en veure que es volia revifar l'emissora, es van mantenir reunions amb Manel Cerdà i Joan Llaveró, en què se'ls animava a continuar endavant.

Finalment, es va acordar verbalment que durant el primer any de funcionament –el 1986– la ràdio subsistiria amb els mitjans propis i els ingressos per publicitat, i que al cap d'un temps (segons els resultats que s'aconseguissin) s'establiria una relació administrativa entre la ràdio i l'Ajuntament. També van acordar que, mentrestant, la ràdio rebria una subvenció municipal de vint mil pessetes mensuals com a ajuda. Però, tal com ja havia passat en l'anterior etapa de Ràdio Palamós amb Fèlix Gubert al capdavant,

els diners no arribaven amb regularitat: al cap de poc ja no es va rebre la subvenció municipal promesa. Un altre cop es posava de manifest la manca de model de ràdio municipal que volia el mateix Ajuntament, i només es donava certa importància al

vessant educatiu i de formació que havia tingut sobretot en l'etapa del carrer Ave Maria, quan encara no hi havia institut a la població i la ràdio havia ofert una sortida professional a alguns dels seus col·laboradors.

La relació entre l'emissora i els polítics, tal com s'havia demostrat anteriorment i es va repetir més endavant, ha tingut alts i baixos en aquests vint-i-cinc anys, amb més etapes problemàtiques que no pas exitoses. En aquest sentit, poc després de l'estiu del 1986 va tenir lloc una de les anècdotes més recordades de la història de l'emissora, un fet que tothom qui tenia o havia tingut relació amb la ràdio considera que va ser vital per a la seva supervivència i perquè el consistori escoltés les reivindicacions de la direcció: va ser la vaga de fam que Manel Cerdà va dur a terme davant la porta de l'Ajuntament

arran de l'impagament de les vint mil pessetes que l'equip de govern s'havia compromès a donar cada mes a la ràdio. La vaga de fam va consistir en una seguda que l'actual director de Ràdio Palamós va protagonitzar a la porta del consistori per reclamar

els diners que es devien a la ràdio. Va començar al migdia i va durar fins al vespre. Davant la incredulitat dels membres de l'equip de govern i de tot l'Ajuntament en general, Manel Cerdà va afirmar que no es mouria d'allà fins que li donessin els diners.

Com a bon safareig, la notícia es va escampar ràpidament i es va convertir en un dels temes principals de les converses pel poble durant les hores que

va durar. Aquest acte va fer que una gran part dels palamosins coneguessin la situació en què es trobava la ràdio i l'actitud de l'equip de govern en relació a l'emissora. Alhora, es va aconseguir el suport de la

1986. Equip de la Christmas Race

gran majoria dels que se n'assabentaven. Molts s'acostaven a l'Ajuntament per comprovar que efectivament hi havia una persona fent una vaga de fam, un fet insòlit al poble, i també per portar-li aigua o el que li fes falta. La vaga va durar tretze hores, ja que aquell mateix vespre es va convocar un ple extraordinari per tractar el tema de la ràdio i també un altre assumpte urgent referent a la Creu Roja, dos fets que perjudicaven la seva imatge davant de tot el poble. Durant el transcurs del ple i amb el permís de l'interventor municipal, es va acordar afrontar els endarreriments i entregar els talons pertinents a Manel Cerdà, que va insistir en el fet que no es mouria d'allà fins que no rebés els diners en metàl·lic, tot i que, finalment, davant els raonaments i la pressió del llavors regidor Joaquim Coromines, va decidir acabar la vaga de fam. L'endemà, l'Ajuntament va pagar els talons i l'incident es va solucionar definitivament.

2.3. 1986. Recuperant la normalitat amb incorporacions noves

A partir d'aquí, la situació es va normalitzar: part de la gent que havia col·laborat i havia fet pro-

grames va tornar a la ràdio per continuar participant-hi, i així es va estructurar un altre cop una programació més o menys estable, bàsicament musical. Es va tornar a atreure l'atenció dels comerciants del municipi, que van donar suport a la ràdio amb la contractació de falques. Així, de mica en mica, es va millorar la capacitat econòmica de l'emissora. Ràdio Palamós tornava a tenir recursos pro-

pis i, tot i que més endavant tornaria a haver-hi entrebancs importants, es va entrar en una dinàmica positiva.

1987. Primer any de la unitat mòbil. FONT: ARXIU MUNICIPAL DE PALAMÓS

Encara el 1986, un altre factor decisiu en l'engranatge d'aquesta roda i en l'evolució de l'emissora va ser l'entrada com a locutor de Joan Cama, que havia col·laborat activament en alguns moments de l'època del carrer Ave Maria. Juntament amb Miquel López, va ser dels primers a fer programes de música comercial. Manel Cerdà li va oferir aquell mateix any treballar a Ràdio Palamós fent-se càrrec de diferents espais com a locutor. Va treballar a la ràdio fins al 1999, quan va passar a ser el cap de premsa de l'Ajuntament. Amb els mitjans relativament precaris de què disposava Ràdio Palamós a aquella època –primerament amb muntatges amb cinta de casset i més tard amb les bobines, les conegudes Revox–, Cerdà i Cama van dissenyar una programació amb continguts, amb un seguit de magazins (al principi de matí i després de tarda) que es van succeir. S'hi sortejaven regals donats per les botigues de Palamós i incloïen entrevistes, reportatges, seccions i comentaris sobre el dia a dia de la vila. Van ser, cronològicament, el *Tira de la veta*, la *Paradeta* i *Segona Plana*. Durant un bon temps van servir per compensar la manca d'informatius propis, fins a la temporada 1989-1990, quan es va contractar Àngel Rodríguez per impulsar l'espai de notícies *Crònica nostra*, que amb aquest nom es va mantenir en antena fins a la temporada 2004-2005. Àngel Rodríguez va ser substituït a mitjan dels anys noranta per David Hornos, ja que Rodríguez va anar a treballar a Girona per ser l'encarregat de premsa al Bisbat. Aquests informatius

van representar l'inici real del segon intent de professionalització de l'emissora (després del de l'època de Fèlix Gubert). Es va deixar enrere definitivament el voluntarisme per passar a planificar la programació i el mateix funcionament intern, amb la separació entre informatius i la resta de programes de contingut.

L'arribada de Joan Cama també va permetre cobrir el problema de la continuïtat (és a dir, de la programació durant les hores en què ningú podia anar a fer programes). De mica en mica, doncs, Ràdio Palamós solucionava els apartats que havien estat a punt de provocar-ne la desaparició. Però faltava que el poble tornés a sentir seva l'emissora, que s'hi tornés a identificar i que, per tant, que la gent la tornés a sintonitzar. Aquest era un dels objectius de Manel Cerdà quan se'n va fer càrrec. Per aconseguir-ho, es van impulsar diverses iniciatives amb una mateixa finalitat: que els palamosins veiessin la ràdio emetent des del carrer, fent-se ressó de tot el que passava al poble. Un d'aquests projectes va ser *La ràdio al carrer*, que consistia en muntar un estudi en un punt central de la vila i emetre els programes en directe, fent-hi participar convidats i la mateixa gent que passava, gràcies a la primera unitat mòbil que havia adquirit l'emissora: un vell Citroën. Una altra d'aquestes iniciatives va ser l'estudi obert que es va instal·lar a la fira durant la festa major del 1986, concretament del 21 al 26 de juny. Durant aquests dies van emetre ininterrompudament, 24

hores al dia, amb torns de col·laboradors per anar fent els programes. Aquesta va ser la manera de tornar a promocionar l'emissora al poble i fer que es consolidés una altra vegada com a emissora local. I és que en aquest paper havia estat relativament substituïda per Ràdio Costa Brava, que, si bé es podia considerar competència, el seu abast era molt més general i tenia un públic molt més ampli en termes geogràfics que el de Ràdio Palamós.

Amb aquest afany d'externalitzar l'activitat de la ràdio es va dur a terme propostes agosarades, com la iniciativa del 1988 i el 1989 del programa *Sobre rodes* –conduït per Toni Romero amb l'ajuda de col·laboradors com Xavi Fernández o Miquel Puig–, per recuperar les curses de karts dins el nucli urbà que s'havien fet als anys seixanta. L'experiència va tenir dues edicions i va representar una fita pel que fa a la implicació de l'emissora en l'organització d'actes. Aquestes iniciatives van ajudar a tornar a popularitzar la ràdio i van servir també perquè la gent veiés que Ràdio Palamós era una entitat viva, disposada a col·laborar amb altres activitats que no fossin exclusivament radiofòniques.

Tot plegat ajudava a complir l'objectiu proposat,

1988-89. A l'esquerra, primer Trofeu Vila de Palamós de karts. A la dreta, II Trofeu Vila de Palamós de karts

ja que el poble va adonar-se que encara hi havia gent que volia tirar la ràdio endavant i a poc a poc es va recuperar l'audiència. I, per tant, quanta més audiència i rellevància social, més publicitat i, consegüentment, més ingressos propis. L'Ajuntament havia d'encarar un altre cop l'afany irreductible de sobreviure de l'emissora municipal. Un altre cop es plantejaven contactes per restablir els canals de relació entre l'Ajuntament i el servei.

3. Les fites del 1987: El Curs de Formació de Ràdio

3.1. 1987. S'instaura una plantilla professional

L'any 1987 va ser clau per a l'emissora, ja que es va consolidar el projecte de Manel Cerdà, gràcies a dos fets que van donar estabilitat i la possibilitat de treballar amb visió de futur: la configuració d'una plantilla dedicada exclusivament a la ràdio i la realització del primer Curs de Formació de Ràdio.

Després de totes les dificultats que havien amenaçat l'emissora a principi del 1986 i la progressiva recuperació al llarg de la resta de l'any amb l'entrada de Manel Cerdà a la direcció, la instauració d'una

plantilla professional amb contracte indefinit es convertia en un fet imprescindible per poder continuar millorant. Com que Ràdio Palamós era una emissora municipal, la gent de l'emissora entenia que l'Ajuntament s'havia de fer càrrec d'aquesta plantilla, i aquest va ser un dels temes més discutits en les reunions que mantenien les dues parts per definir-ne el futur. Finalment, l'Ajuntament va convocar tres places municipals destinades a cobrir les necessitats de la ràdio, mitjançant oposicions. La plaça de director es va adjudicar a Manel Cerdà, la de locutor a Joan Cama i la de secretària a Maria Trini Rosillo, que també havia entrat a treballar a l'emissora l'any anterior, cobrant dels diners que s'aconseguien amb les falques publicitàries. L'estabilitat que va suposar

per als tres el fet de ser personal de l'Ajuntament els va permetre treballar amb més tranquil·litat i plantejar-se fer una ràdio amb més projecció de futur i amb més compromís de responsabilitat. S'havia iniciat el camí definitiu cap a la professionalització d'una estructura interna més segura.

3.2. 1987. S'organitza el primer Curs de Formació de Ràdio

L'altra gran novetat d'aquest any va ser el primer Curs de Formació de Ràdio, organitzat per la mateixa emissora i que estava adreçat a tothom interessat en aprendre les diferents feines que s'han de fer en una emissora de ràdio: des del funcionament dels aparells tècnics fins a la realització de programes, passant per la locució i la redacció de notícies i guions radiofònics.

El Curs de Ràdio esdevindria amb el temps un pilar important del

projecte de Ràdio Palamós, ja que ha estat una injecció constant de nous col·laboradors i treballadors de l'emissora. De fet, s'ha convertit durant vint anys en el seu planter i ha permès formar el futur personal de l'emissora, ja que gran part dels treballadors han fet el curs.

La creació el 1987 del Curs de Ràdio va ser més a causa d'una necessitat que no pas d'una vocació clara de servei. Els seus efectes van ser immediats, ja que va començar a entrar gent nova a la ràdio que no havia trepitjat mai un estudi radiofònic. Ensenyats bàsicament per Miquel López (antic treballador de Ràdio Palamós en l'època de Fèlix Gubert que, tot i que treballava a fora de Palamós, va acceptar fer-se

càrrec de la formació), va sortir la primera promoció del curs. Alguns dels alumnes van passar després directament a col·laborar amb l'emissora. Això va permetre als que ja hi treballaven poder descarregar part de la feina als nous, fet que va implicar una millora en la qualitat de la programació. Per exemple, un dels primers que va col·laborar amb l'emissora va ser Santi Zurita, que ho va fer com a tècnic, i es va encarregar de

1987. Primer Curs de Ràdio

fer algunes hores de continuïtat i falques publicitàries. Albert Matavera, Marc Serra, Jordi Ros, Jaume Soler o Marc Tabernero també són d'aquesta època. Abans que alguns alumnes de les primeres promocions comencessin a integrar-se en el funcionament de la ràdio, Manel Cerdà i Joan Cama havien de fer-ho absolutament tot, i això feia que la qualitat dels programes no pogués ser més bona perquè no tenien prou temps per dedicar-s'hi. En el *Tira de la veta*, per exemple, Joan Cama feia de locutor i tècnic alhora, a part d'haver-se de cuidar de buscar els patrocinadors, fer les falques, la producció del programa, etc. Aquest aspecte, doncs, va ser el que més es va notar a partir del Curs de Ràdio a curt termini. I, a llarg termini, també se'n van beneficiar les retransmissions del Palamós C.F., que moltes vegades s'han nodrit dels alumnes del curs.

Des del 1987 fins a l'actualitat s'ha perfeccionat el mètode d'ensenyament, amb la incorporació d'un manual elaborat pel mateix Manel Cerdà. S'ha convertit en una de les banderes insígnia de Ràdio Palamós davant de la resta de ràdios locals catalanes, i ha tingut el reconeixement de la mateixa associació de ràdios d'àmbit local de Catalunya. Moltes emissores s'han interessat per posar-lo en pràctica al seu municipi, i algunes ho han acabat fent. L'acceptació del Curs de Ràdio a Palamós mateix ha estat globalment molt positiva, si bé també desigual: hi ha hagut alguna promoció en què s'hi han inscrit un centenar d'alumnes, però també algun any s'ha

hagut de suspendre per falta d'inscrits, un fet que s'ha repetit sobretot els darrers anys i que s'explica per un canvi en les prioritats de les noves generacions. Aquest fenomen fa que l'emissora s'hagi d'adaptar a aquesta nova realitat social i hagi de redissenyar els esquemes per contractar el personal.

3.3. 1987-1989 Es recupera l'informatiu i les retransmissions del Palamós C.F.

Amb la dinàmica interna que va aportar el Curs de Formació, Ràdio Palamós continuava evolucionant i prenent cada cop més importància. La mostra més

1989. Unitat Mòbil retransmissions

clara d'aquest fet es fa evident en els pressupostos d'aquests anys, que augmentaven progressivament i dels quals de vegades se n'havien de fer revisions a l'alça a mig exercici, gràcies sobretot, una vegada més, als comerços de Palamós, que tornaven a confiar en l'emissora per fer publicitat.

Mentre tot això passava, tres anys després d'iniciar-se la nova etapa amb Manel Cerdà com a director, encara continuaven les converses amb l'Ajuntament per decidir quin havia de ser el marc de les relacions entre la institució i l'entitat. Aquesta era la gran assignatura pendent en aquell moment. Després de diverses reunions, tot i la mala experiència anterior, es va decidir recuperar la línia del patronat municipal com a forma de gestió de l'emissora, ja que el buit legal existent en aquell moment pel que fa a la regulació de les ràdios locals feia que aquesta fos gairebé l'única sortida possible tant per a l'Ajuntament com també per a l'emissora. Mantenint la fórmula del patronat, es va acordar fer algunes modificacions en els estatuts de Ràdio Palamós Emissora Municipal, que el ple de l'Ajuntament va aprovar per unanimitat el 12 de maig del 1988. Aquests canvis respecte als estatuts del 1984 van ser mínims i referents sobretot a la forma més que no pas al concepte, si bé es deixava una mica més de llibertat d'acció a la ràdio.

Amb una cobertura legal i una relació emissora-Ajuntament redefinida, Ràdio Palamós continuava millorant a poc a poc la programació, i destaca

1987. Festa d'ascens del Palamós a l'Hotel Marina.

1988. Manel Cerdà, director de Ràdio Palamós, entrega la placa de reconeixement al President del Palamós Emili Caballero

1989. Tercera festa d'ascens del Palamós CF. Lluís Frou presenta l'acte.

sobretot la incorporació dels informatius locals el 1989, el *Crònica Nostra*. El fet de tenir uns informatius propis havia estat una de les fites de l'emissora i representava un salt qualitatiu important. A més, s'aconseguia fidelitzar l'audiència.

D'altra banda, es van recuperar els programes esportius, amb "el producte estrella": les retransmissions dels partits del Palamós Club de Futbol, primerament a càrrec de Lluís Frou i després de Pere Subirana. De fet, la temporada 1987/1988 va ser la primera en què Ràdio Palamós va retransmetre íntegrament tots els partits, de casa i de fora, gràcies en bona part a l'empresari palamosí i en aquells moments president del club, Quelo Martí, que va finançar l'equip necessari per al programa. I parlant encara de futbol, molts recorden encara com Ràdio Palamós i les seves retransmissions van participar en els ascensos consecutius fins a 2a Divisió A, amb l'organització d'una festa d'homenatge que amb els anys es va repetir i que cada vegada atreia més gent. El primer any, el 1987, es va fer a l'hotel Marina; l'ascens a 2a

1989. Havaneres al Passeig

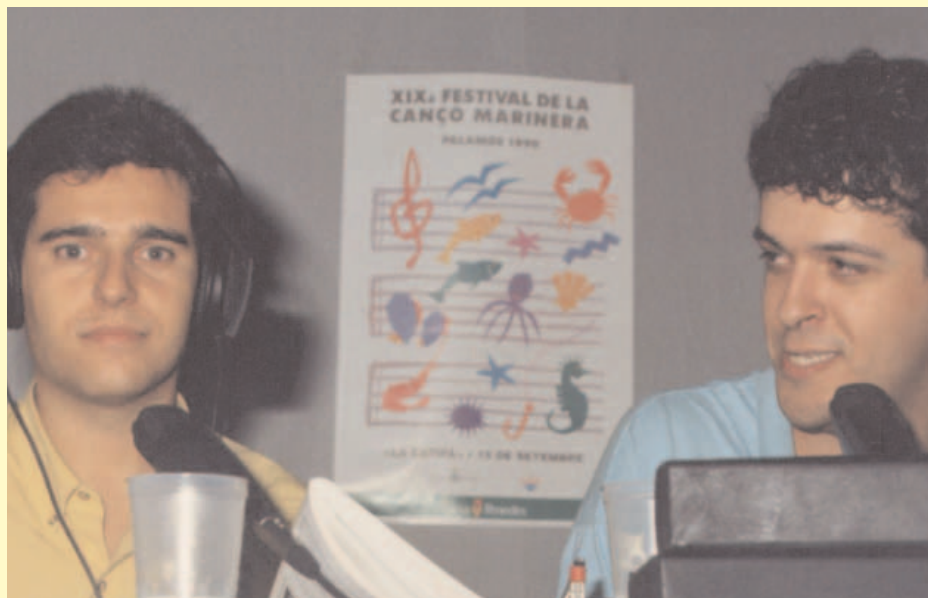
Divisió B el 1988 es va celebrar a l'hotel Platja Park de Platja d'Aro, i el de 2a A, al càmping King's, un any més tard.

A part dels informatius, hi va haver altres novetats pel que fa a la graella de la programació. Jordi Rueda va començar a fer els matinals, i Joan Cama va passar a la tarda, franja en què es va mantenir durant

uns deu anys: primerament amb el programa *La paradeta* i posteriorment amb el *Segona Plana*, dos magazins amb un contingut molt similar, si bé el primer tenia una hora més de durada.

Durant aquesta època, a final dels vuitanta, Ràdio Palamós també es va caracteritzar per la retransmissió en directe de molts actes i activitats que tenien lloc a la població: des de la Mostra de l'Havanera Catalana fins al Carnaval, passant pel Festival Internacional de Música i englobant qualsevol acte que fos mínimament destacable. Aquesta obsessió per les retransmissions en directe va fer que arribessin a muntar i desmuntar quatre vega-

des la unitat mòbil en un dia, amb la complexitat tècnica i el cansament que això suposava. En aquest sentit, una anècdota és el fet que no era estrany que els mateixos Joan Cama i Manel Cerdà o els encarregats del control d'estudi com Pere

1990. Retransmissió de darrer Festival de la Cançó Marinera. Joan Cama i Àngel Rodríguez

Subirana es quedessin adormits sobre el control en plena retransmissió d'un concert del Festival de Música, continuant retransmetent el concert tot i que aquest ja s'havia acabat. Amb el temps i la creació del *Crònica Nostra*, aquest ímpetu inicial per fer-ho tot es va mesurar i es va passar només a retransmetre els actes més importants i cobrien la resta d'activitats els serveis informatius.

3.4. 1990-92. Un altre pas enrere

Amb tota aquesta activitat, durant aquests anys Ràdio Palamós va continuar creixent progressivament, tant pel que fa a audiències com a la programació i els ingressos propis. Es va tornar a posicionar com l'emissora del municipi, pocs anys després d'haver estat a punt de desaparèixer. Aquest augment d'ingressos va provocar que el desembre del 1990 la junta de govern del patronat hagués de reconèixer el dret de l'emissora a obtenir uns ingressos comercials propis, aspecte que no constava per escrit enlloc.

Tot i aquesta millora constant, continuava havent-hi un greu problema que semblava endèmic a la mateixa existència de la ràdio: les relacions amb l'Ajuntament. Era la pedra que feia ensopegar un i altre cop. La fórmula del patronat es va tornar a mostrar poc operativa i poc pràctica, amb els ja coneguts problemes burocràtics per aconseguir qualsevol cosa, fins al punt que si la ràdio necessitava fer alguna compra feien falta tres signatures diferents de personal de l'Ajuntament per poder fer-la. A més, ni l'Ajuntament ni la mateixa emissora creien en aquest sistema. Era, doncs, una repetició de la situació que s'havia produït en l'època en què Fèlix Gubert era el director de Ràdio Palamós, que havia acabat amb la ràdio a la deriva. Els anys 1990 i 1991 van ser sens dubte els pitjors pel que fa a la relació entre el consistori i Ràdio Palamós, amb diversos informes enfrontats de les dues parts: pel que fa a l'emissora,

1990. Presentació unitat mòbil. FONT: ARXIU MUNICIPAL

pel seu director, i quant a l'Ajuntament, pels funcionaris que ocupaven les places de secretari i interventor del patronat municipal. La relació empitjorava amb l'aparició d'informes nous, proporcionalment a les millores de l'emissora, que havia contractat un locutor nou, Josep Lluís Penedès, i que durant l'estiu també donava feina a dos locutors més, que el 1991 van ser Albert Matavera i Eva Sánchez.

Però aquest enfrontament va incidir directament en la ràdio, ja que en va frenar l'evolució. L'any 1991, un acord del ple va deixar inoperant el patronat i va tornar a aturar-se l'aportació municipal al finançament. Això va obligar l'emissora a fer una reducció de la plantilla i, per tant, també de la pro-

gramació pròpia, que va passar a ser de quatre de la tarda a dotze de la nit de dilluns a divendres i tot el cap de setmana, omplint els buits connectant amb Ràdio 4. Això va tenir també altres conseqüències, que van ser la reducció de la publicitat i, per tant, dels ingressos, que van disminuir dràsticament. Cada vegada que l'emissora feia dos passos, l'Ajuntament semblava que obligués a fer-ne un enrere.

Deixar "inoperant" el patronat va significar que el model administratiu de l'emissora deixava de funcionar, i la gestió comptable de la ràdio es va integrar en la gestió global de l'Ajuntament, que es va fer càrrec dels pagaments pendents. Així, quan es

necessitaven millores o adquirir material, es feia un pressupost que s'entregava a l'àrea de Cultura, que normalment l'aprovava. Aleshores, aquesta regidoria estava ocupada per Jordi Iglesias, un dels fundadors de Ràdio Estudiantil de Palamós. L'Ajuntament no va proposar cap alternativa pel que fa a la

Viatge a Aubenas

Viatge a Aubenas

decisió respecte al patronat i, per tant, tornaven a sorgir dubtes sobre el futur de Ràdio Palamós. A diferència de l'any 1986, en aquesta ocasió

(1991-1992) l'emissora disposava d'una plantilla dedicada professionalment a la ràdio però vinculada a l'Ajuntament. Aquests treballadors van continuar anant diàriament a l'emissora i, per tant, aquesta va continuar funcionant com fins aleshores, fins al punt que una delegació de Palamós amb representants de l'emissora va participar durant tres dies –entre el 12 i el 14 d'abril del 1991– en les cinquenes jornades de la ràdio en el mitjà escolar *Europhonia 07*, que es va fer a la localitat francesa d'Aubenas. Ràdio Palamós hi va concórrer en representació de l'Estat espanyol. L'experiència va servir perquè les tretze delegacions dels països que van assistir-hi recollissin i compartissin informació sobre la vinculació entre el mitjans de comunicació locals i el món estudiantil.

Va ser llavors, durant el mandat d'Iglesias, que

1992. Cursos de ràdio

es va començar a dissenyar el que més tard seria la fórmula de l'ACAR (Associació Cultural Amics de la Ràdio) com a ens gestor de l'emissora, una eina que havia de permetre superar la lentitud i burocratització del patronat. Però encara havien de passar cinc anys per aconseguir la dissolució definitiva de la fórmula del patronat i materialitzar la idea de l'ACAR com a fórmula de gestió. Això va passar l'any 1997, amb Jordi Pallí com alcalde.

Paral·lelament, Ràdio Palamós havia d'afrontar la competència de Ràdio Costa Brava, que es notava sobretot en el moment d'anar a buscar anunciants. Si bé els públics i l'àmbit geogràfic eren diferents, la

ràdio veïna –absorbida primerament per Ona Catalana i que després va passar a formar part de la Cadena Ser, del grup estatal Prisa– era com una germana gran pel que fa a recursos tècnics i econòmics. Amb el temps aquesta diferència es va retallar i els canvis de propietat de Ràdio Costa Brava la van afectar directament, fet que va fer que cada vegada es diferenciessin més les audiències de cadascuna de les emissores. A més, la professionalització progressiva de Ràdio Palamós va permetre fer front a aquesta competència fins a guanyar-se un espai propi.

4. Neix l'Associació Cultural Amics de la Ràdio

4.1. 1994. L'ACAR comença a caminar

Un cop demostrada la poca viabilitat del patrocini, es va plantejar que calia cercar una fórmula nova de gestió que, sense sortir de la legalitat vigent, permetés un funcionament intern pràctic i també més independent del mateix Ajuntament. Després de donar-hi moltes voltes, finalment es va optar per constituir l'Associació Cultural Amics de la Ràdio (ACAR), creada pels mateixos treballadors i col·laboradors de l'emissora, sorgits gairebé tots de les diferents edicions del Curs de Formació de Ràdio. La nova entitat tenia com a objectiu final garantir el futur de Ràdio Palamós. El 13 de desem-

bre del 1994 es va fundar oficialment l'ACAR, amb una junta constituent provisional de nou membres: Manel Cerdà com a president, Maria Creu Serrallonga com a secretària, Jaume Mullor com a vicepresident, Joan Cama com a tresorer i Xavier Núñez, David Cumí, Yolanda Aguilar, Abel Espinosa i Àlex Brull com a vocals.

L'ACAR va néixer com a productora de programes per a Ràdio Palamós. És a dir, realitza els programes i després els cedeix a l'emissora perquè els emeti. Tots els treballadors i col·laboradors de la ràdio (excepte els que eren de l'Ajuntament), doncs, van passar a formar part de l'ACAR, que funciona com una empresa privada i després Ràdio

Palamós n'aprofita els continguts. Aquest sistema és el que s'utilitza avui dia en la majoria de ràdios i, sobretot, televisions: les productores ofereixen un producte ja fet o bé pensat a un mitjà (públic o privat), que en compra els drets per després emetre'l en la seva programació, sense que s'hagi de preocupar per la realització. En el cas de l'ACAR i Ràdio Palamós, l'emissora municipal no pagava res per a les produccions de l'associació.

La creació de l'ACAR va ser una evolució lògica dins de Ràdio Palamós, ja que el fet de treballar des d'aquesta plataforma permetia tenir autofinament sense que s'hagués de dependre directament de l'Ajuntament, i possibilitava autogestionar-se els ingressos generats amb l'activitat. Davant la progressiva professionalització i competència generada entre els mitjans audiovisuals, l'ACAR era bàsica per funcionar correctament i amb unes mínimes aspiracions. Aquesta necessitat també estava motivada pel fet que, després de les males experiències amb el patronat, Ràdio Palamós va continuar creixent, fent programes de més qualitat i, per tant, tenia cada vegada més anunciants i més regularitat dels ingressos procedents de la publicitat.

En aquest moment va aparèixer Claudi París, que, després de sortir del Curs de Formació de Ràdio, es convertia en el comercial de l'ACAR: s'encarregava de buscar i coordinar la publicitat. Les

promocions sorgides del Curs de Ràdio, com es demostrava any rere any, també van influir en aquesta millora qualitativa. Els encarregats de fer el curs ensenyaven una determinada manera de fer ràdio i la gent nova que entrava cada vegada ho feia millor i augmentava el llistó de qualitat. I com que això comportava més ingressos, hi havia la possibilitat de donar feina a més gent. Tothom s'especialitzava en un apartat i, consegüentment, feia millor la feina. És, doncs, una roda, que va començar amb la creació del Curs de Formació de Ràdio i que es va consolidar amb la mateixa gestió de recursos que comportava el funcionament sota el paraigües de l'Associació Cultural d'Amics de la Ràdio.

Tot i passar a tenir un funcionament similar al d'una empresa, el fet de ser una associació cultural sense ànim de lucre representava una personalitat jurídica pròpia. És a dir, al final de l'any no pot tenir beneficis, ja que tots els ingressos han de repercutir, en aquest cas, en la mateixa emissora o en d'altres tipus d'activitats culturals. Pel que fa al funcionament intern, l'ACAR es regula per uns estatuts, un reglament de règim intern, i està gestionada per una junta de govern que es reuneix regularment i que s'escull a través d'unes eleccions en què participen tots els socis cada quatre anys.

4.2. 1994-2000. Activitats paral·leles de l'ACAR

El motiu principal que justifica l'existència de l'ACAR és la producció de programes radiofònics. Però també té altres objectius, com ara organitzar actes o certàmens de caire cultural, artístic, educatiu o d'esbarjo, amb la finalitat de potenciar i emparar l'activitat cultural de la vila. Aquest darrer aspecte, però, ja no té tant pes a causa sobretot de les pèrdues econòmiques que han comportat les experiències externes a l'activitat estrictament radiofònica. Actualment, gairebé es limita a donar suport econòmic amb publicitat estàtica o emetent falques publicitàries d'actes que s'organitzen al municipi. En un primer moment, tenia més rellevància l'exercici d'aquests objectius que es marquen en els estatuts de l'associació, que alhora també tenien la finalitat de fer publicitat al poble de la mateixa emissora. L'ACAR va patrocinar i participar al llarg dels anys en diferents actes culturals, en els quals oferia suport econòmic, en alguns casos, i logístic, en molts d'altres: des de la Diada Mundial de la Música fins a la Fira d'Entitats, passant per campanyes de solidaritat amb el Tercer Món a través d'ONG, a part de crear premis locals de guions radiofònics per incentivar d'aquesta manera la participació de la gent a la ràdio. Per exemple, els estius del 1996 i el 1997 es van organitzar a Palamós dos petits cicles de teatre que

tenien la voluntat de dinamitzar l'activitat teatral al municipi, atès el poc èxit que tenien les funcions programades a la Gorga, cosa que va comportar pèrdues econòmiques. Aquestes iniciatives es van abandonar per la feina i el dèficit que suposaven, i també per la mateixa dinàmica de l'associació, que a partir d'aquí es va centrar en la producció de programes. Un altre exemple és el llibre *Crònica Nostra*, que es va publicar per primera vegada el 23 d'abril de l'any 2000, i del qual cada any en sortia una edició nova amb les notícies més destacades dels informatius de Ràdio Palamós. Anteriorment, la direcció ja havia fet un altre intent per crear iniciatives paral·leles a l'emissora, amb una campanya de solidaritat empresa per Ràdio Palamós destinada al finançament d'un projecte per a un país del Tercer Món, anomenada *Des de Palamós amb solidaritat*. Es va obrir un compte corrent, i entre els dies 21 i 23 de juny del 1995 es van dur a terme activitats (com un festival infantil, exposicions i xerrades) relacionades amb projectes que algunes entitats solidàries feien en aquell moment. La idea, sorgida en una tertúlia poc abans del Carnaval, va fructificar mesos més tard amb el donatiu d'un 200.000 pessetes per a un projecte d'Intermón, que consistia en finançar la construcció d'habitatges per a 210 famílies maies de la localitat guatemalenca de Chisec.

4.3. 1996. L'incendi i el reconeixement parcial de l'ACAR

De mica en mica, amb el binomi ACAR-Ràdio Palamós semblava que tot plegat tornava a rutllar. Però un fet inesperat va alentir aquesta evolució: l'incendi que va afectar el local de la ràdio el gener del 1996. A banda de destrossar material i part de la documentació que es guardava a Ràdio Palamós, les conseqüències de les flames van obligar a deixar d'emetre durant 52 dies, un temps rècord si es té en compte el mal estat en què havia quedat part de la ràdio. A més, llavors es va descobrir que aquell any l'Ajuntament no havia pagat la pòlissa d'assegurança, de manera que els tràmits per cobrir els costos de les obres i reformes encara van ser més lents i feixucs. Mentrestant, en un gest de solidaritat entre mitjans locals, la revista *La Proa* va posar a disposició de Ràdio Palamós les seves pàgines perquè l'emissora hi publicués el que cregués convenient i,

1996. Incendi a Ràdio Palamós

d'aquesta manera, es pogués mantenir activa. Aquesta no va ser l'única col·laboració entre *La Proa* i Ràdio Palamós, ja que l'ampliació de les instal·lacions de l'emissora també es va fer gràcies en part a *La Proa*, quan els dos mitjans compartien el mateix edifici del carrer Orient. Amb la professionalització, la revista va canviar d'emplaçament i el seu director, Rubén Fornós, va oferir els despatxos a l'ACAR a través d'un conveni, de manera que aquesta va poder ampliar les dependències amb l'espai on avui dia hi ha la redacció de l'emissora.

Tornant a l'activitat estrictament radiofònica, després d'estar un any i mig funcionant, el 10 de juny del 1996 es va legalitzar en part la situació de l'ACAR, ja que un decret d'alcaldia (ocupada encara per Josep Ferrer) permetia l'actuació de l'associació als locals de Ràdio Palamós. Aquest va ser el paupèrrim resultat de les converses que mantenien l'Ajuntament i l'ACAR per redefinir el marc de gestió de l'emissora. L'acord va ser fruit del buit que s'havia creat en deixar sense efecte el

patronat, i que havia omplert molt satisfactòriament l'ACAR. L'entitat ja gestionava la programació de l'emissora; l'adjudicació de programes becats; l'organització del Curs de Ràdio; la compra de material nou, tant tècnic com discogràfic; la preparació dels pressupostos anuals i, fins i tot, la contractació de personal. El 1996, l'associació va aportar tres milions de pessetes al servei i l'Ajuntament va cobrir els nou milions que costaven els tres treballadors municipals. Així doncs, l'ACAR va assumir progressivament tot el funcionament intern de Ràdio Palamós. Però faltava el conveni amb l'Ajuntament que en regulés la situació. Tot i que dia rere dia es demostrava que la fórmula podia ser adequada per garantir el futur i la qualitat de la ràdio, l'Ajuntament va rebutjar les diferents propostes de conveni presentades per l'ACAR, però sense aportar altres possibles solucions.

4.4. 1997-2001 Premis i programació

Superades les conseqüències de l'incendi del gener del 1996 i amb un decret que permetia l'ACAR operar dins de l'emissora, Ràdio Palamós va continuar l'activitat i el 1997 va rebre el premi a la millor tasca cultural en la modalitat de ràdio en la segona edició dels Premis Catalunya de Comunicació Local, organitzats per la Fundació de Ràdio i Televisió Local. També va quedar finalista en l'apartat de Promoció i

Respecte al Medi Ambient per la secció *Naturalment*, inclosa dins el programa magazín *Segona Plana*, dirigit i presentat per Joan Cama. Aquesta secció, a càrrec del biòleg Josep Vilanova, tractava cada setmana d'un assumpte basat en el medi ambient, amb la presència de convidats que debatien i opinaven sobre el tema del dia. Un membre de l'ACAR, encarregat dels matinals juntament amb José Luis Pico, Josep Lluís Penedès, va guanyar també el premi al millor locutor musical de ràdio estatal, per la seva feina a la cadena 40 Principals, anterior a la seva entrada com a locutor a Ràdio Palamós.

Són anys d'intensa producció de programes, que es van presentar en diferents certàmens i que van continuar rebent premis per la seva qualitat i per la seva tasca de promoció radiofònica. Així, el 1998 Ràdio Palamós va rebre el segon guardó en els premis atorgats per la Fundació Rafel Peris, en l'apartat al millor projecte radiofònic per la seva repercussió social i cultural, i en el Memorial Ignasi Ponti va guanyar el premi al millor programa de ràdio, per *Hostes vindran*. Aquest programa, fet entre Joan Cama i Gerard Prohias, contenia una entrevista de caire personal a un personatge vinculat amb Palamós o la zona. El mèrit era sobretot de la postproducció, ja que es barrejaven les declaracions amb diferents músiques relacionades amb l'entrevistat.

A partir de la temporada 1997-1998, en la graella de programació de Ràdio Palamós es va decidir

suprimir el magazín de tarda conduït per Joan Cama, que va passar a encarregar-se dels informatius *Crònica Nostra*, i es va optar per a una franja de programes de contingut independents, entre les quatre i les sis de la tarda, programats al voltant de l'infor-

1999. Desplegament equip Eleccions Municipals

matiu. Són molts els programes que s'han fet des de llavors, com ara *De cine*, el més veterà de l'emissora –ara integrat en la programació matinal del cap de setmana– i que aleshores conduïa Martí Sansabrià. També es van encarregar de fer programes els professionals següents: Dolors Martos (*Reservat als socis*, en què participaven les entitats, i *El Cafè amb*

la Dolors, en què es donava veu a les dones i la seva manera de veure l'actualitat a través d'entrevistes); Consol Martínez (*El pas del temps*, *Històries de Palamós* o *Gent*, entre els molts programes en què ha col·laborat aquesta locutora veterana i membre de Ràdio Platja d'Aro); Joan Cama (a banda de l'informatiu també moderava la tertúlia *El Sedàs* i el programa d'entrevistes a polítics municipals *La Corporació*); Toni Izquierdo (amb *El Rebost*, una col·laboració que es va allargar durant deu anys entre el cuiner del Mas dels Arcs i l'emissora, passant primer d'una secció per ser després un programa que va mantenir sempre al dia l'audiència pel que fa a l'actualitat gastronòmica); *Pentagrama*, primerament a càrrec de Jaume Tauler i després de Jordi Carreras; Carles Sàbat i el seu *El bufet*; Jordi Prat (*Històries viscudes*, *La Taverna de l'Irlandès* i *Aquells maravillosos anys*), i el *Dialesport* amb Mario Robert.

Des de les sis de la tarda i fins a les deu de la nit, Oliver Martín s'encarregava d'omplir la programació amb el *Psicoplàstic*, un programa musical dotat de contingut, sempre relacionat amb la música adreçada sobretot a la gent jove. A partir de les deu de la nit i fins a la mitjanit, la programació anava a càrrec dels alumnes sortits del Curs de Formació de Ràdio, que així disposaven d'un programa propi que els servia de rodatge i en què podien aplicar els coneixements adquirits al llarg del curs.

La programació del cap de setmana era bàsicament musical (exceptuant les retransmissions dels partits del Palamós Club de Futbol), amb locutors com ara: Yolanda Aguilar, Cristina Rodríguez, Vanesa Gómez, Pere Martí, Xavi Montalbán –ha deixat de fer el seu *Skandal* el 2007 després d'anys i panys en antena– i David Garcia, entre molts d'altres. Tots ells han estat els encarregats de cobrir les bandes de programació dels caps de setmana durant molts anys.

4.5. 1998. El conveni amb l'Ajuntament

Si bé Ràdio Palamós i l'ACAR mantenien un servei i una programació estable, amb uns pressupostos que augmentaven any rere any, la problemàtica amb l'Ajuntament continuava sense resoldre's. L'evolució de l'emissora era ja imparable i molt més ràpida que anteriorment. Malgrat això, no hi va haver maneres de regular la relació entre l'ACAR, Ràdio Palamós i l'Ajuntament fins que es va produir un canvi decisiu: Jordi Pallí va arribar a l'alcaldia en substitució de Josep Ferrer. Després de diverses reunions per tornar a discutir el que ja feia anys que es debatia i de formar fins i tot comissions per tractar el tema, es va acordar dissoldre definitivament el patronat de la ràdio, que feia més de cinc anys que estava inoperatiu, però que encara es mantenia com la figura legal

que governava l'emissora. La dissolució del patronat va comportar que l'ACAR s'encarregués de gestionar l'emissora (si bé ja ho feia a la pràctica, faltava plasmar-ho en un paper). Però la firma del conveni entre l'ACAR i l'Ajuntament no va ser fàcil. L'objectiu era que l'ACAR fos el nou marc administratiu de l'emissora, sense la intervenció directa de l'Ajuntament però mantenint la municipalitat de Ràdio Palamós, fent que el consistori encara hi tingués responsabilitats i no fos una entitat exclusivament privada. S'havien de casar les dues parts, però era complicat a causa de la Llei d'Emissores Municipals de la Generalitat. Aquesta normativa obligava que la gestió estigués emparada de manera directa per l'Ajuntament, ja fos a través d'un patronat o bé d'un director nomenat directament per l'alcalde. L'experiència havia demostrat que la primera opció no era viable, i que la segona tenia un risc molt elevat perquè suposava un gran control polític en el funcionament de l'emissora. D'aquesta manera es va buscar un forat a la llei, que es va trobar en l'aspecte referent a la producció de programes –la tasca real de l'ACAR a Ràdio Palamós–, sobre el qual aquesta llei no en deia res. A més, la Llei d'Hisendes Locals permetia a l'Ajuntament firmar convenis amb entitats privades i, com que l'ACAR és una associació d'aquesta mena, es va poder acordar un document perquè l'ACAR agafés les regnes de la ràdio.

L'ACAR gestiona la programació de l'emissora (amb el que això comporta: els treballadors, el mate-

rial tècnic...)). La ràdio manté un director de l'Ajuntament i, a canvi, rep una subvenció municipal pel servei que s'ofereix al municipi. Tots aquests aspectes i els drets que l'Ajuntament té sobre Ràdio Palamós es fixen en el conveni, el document que determina les obligacions i els drets de cadascuna de les parts. El conveni tenia cinc anys de durada i es va firmar a mitjan 1998, després de diversos "estires i arronses" de les dues parts. Així doncs, aquella idea que ja es posava en pràctica des del 1994 amb la fundació de l'ACAR es cristal·litzava definitivament sobre el paper, i el consistori reconeixia que aquest era el seu interlocutor vàlid en les converses i la presa de decisions de futur de Ràdio Palamós. La firma del conveni va provocar que tant Manel Cerdà com Joan Cama abandonessin les funcions de president i tresorer, respectivament, dins l'ACAR, tot i que el director va continuar assistint com a convidat a les sessions de la junta directiva.

D'altra banda, tornant a la història, la plaça vacant que va deixar Manel Cerdà en la direcció de l'ACAR la va ocupar Abel Espinosa, locutor i tècnic de l'associació i que cada cop tenia més protagonisme dins el funcionament intern de l'ACAR i, consegüentment, de l'emissora. El locutor i tècnic Oliver Martín va entrar també a treballar per a l'ACAR, que, com que havia augmentat els ingressos, podia ampliar la plantilla i agilitzar les tasques pròpies de l'emissora. Es va aprovar un pressupost per al 1999 que arribava gairebé als catorze milions de pesse-

tes, i a principi d'aquest mateix any es va constituir la nova junta directiva de l'ACAR, elegida en l'assemblea extraordinària del mes de desembre anterior. La nova junta estava presidida per Abel Espinosa, vicepresidida per Yolanda Aguilar i amb Maria Creu Serrallonga com a secretària, José Luis Pérez com a tresorer i Xavier Núñez i Oliver Martín com a vocals. Avui dia aquesta junta s'ha refet gairebé de dalt a baix.

La signatura del conveni va tenir una altra conseqüència important i immediata: la modernització dels equips tècnics de Ràdio Palamós. Aquest era un tema que l'ACAR, d'acord amb la direcció de l'emissora, ja feia temps que es plantejava i havia estudiat els diferents sistemes informàtics del mercat, però que no la podia dur a terme perquè no hi havia aquest conveni, que garantia el futur de l'associació. Amb la firma de l'acord, l'ACAR va aconseguir una estabilitat que li va permetre obtenir un crèdit de tres milions de pessetes per fer front a les despeses que suposava aquesta modernització que, a part del material tècnic, també va afectar la distribució del local de Ràdio Palamós. El gruix de la inversió, doncs, es va dedicar a la informatització i automatització dels equips tècnics, adquirits a l'empresa especialitzada en material de radiodifusió ASPA. Va suposar un avenç decisiu en l'evolució de la ràdio, ja que va facilitar enormement la feina pel que fa a la producció i al muntatge de la programació.

4.6. 1999-2002. Les notícies del "Crònica Nostra"

Joan Cama, que fins aleshores havia estat l'editor de l'informatiu *Crònica Nostra*, va passar a final del 1999 a fer les funcions de cap de premsa de

res, l'equip d'informatius (peça fonamental en una ràdio de proximitat, amb voluntat de servei) ha estat gairebé un tàndem a dues veus, que ha comptat amb diferents membres, com ara: Carmina Hereu, Carles Ramírez, Oriol Mas o Jordi Rodríguez, que és qui els presenta actualment, a una sola veu. Als estius, la ràdio va tornar a complir amb la voluntat de formació, acceptant amb interès col·laboracions d'estudiants de Periodisme (com ara Folc Lecha, Mireia Garcia, Maria Pascual, Eva Durall i molts altres), que també van entrar als espais de notícies.

Els informatius també van incorporar un punt d'opinió (separat de la informació) en forma de comentari personal d'algun palamosí "amb firma". Era el *Fil Directe*, que va estar en antena del 2000 al 2002. Amb total carta blanca, es va fruit de comentaris de Gerard Prohías, Rubén Fornós, Lluís Núñez, Enric Figueras, Carles Bardera, Teresa Garcia Carós, Martí Sansabrià, el mateix Manel Cerdà i molts d'altres. Lligat amb l'opinió, les tertúlies de després de l'informatiu –guiades pel

mateix Pere Carreras i amb la característica d'intentar ser àcides, crítiques i sobretot d'una ironia senzilla– es van caracteritzar per haver portat al programa fins a una vintena de palamosins cada setmana

2001. Sopar de comiat temporada de programació

l'Ajuntament, després de més de deu anys ininterromputs de treballar a Ràdio Palamós. Mario Robert es va fer càrrec de l'informatiu i, de seguida, s'hi va incorporar el periodista Pere Carreras. Des d'alesho-

2001. L'equip del Programa 'Sabíeu que...' premiat el 2002

per parlar sobre el municipi. El grau d'implicació i compromís dels tertulians va pujar de temperatura. Les tertúlies no sempre van ser ben enteses per tothom, especialment per l'equip de govern (que ho assimilava com un cert contrapoder que no podia controlar). Les tertúlies van aplegar persones com Dolors Martos, Anna Pastó, Salvador Andrés, Antoni Bachiller, Víctor Ros, Anna Bosch, Teresa Esbert, Pere Trijueque, Martí Sansabrià, Enric Castelló, Josep Gavarró, Mercè Garcia, Joan Trillas, Lluís Puig, Carles Bravo, Miquel Casagran i molts altres. Tot i que veri-

tablement moltes vegades eren opinions "viciades" políticament, la tertúlia era un petit punt de llibertat de pensaments i opinions, expressats en vint minuts.

Des de llavors i fins a l'actualitat, Ràdio Palamós s'ha consolidat. Aquest fet és evident en l'arrelament que l'emissora ha aconseguit en molts palamosins i també en els comerços, que hi veuen una bona plataforma per publicitar-se, o bé amb la creació de la pàgina web, amb molta informació disponible i a través de la qual ara es pot escoltar en directe la programació de Ràdio Palamós. I també, en l'àmbit legal, ja que, a diferència de moltes emissores locals catalanes, la situació legal respecte a la Generalitat pel que fa a la freqüència i l'emissió de la ràdio està completament al dia. També ha continuat recollint guardons, com ara el que va rebre el 2001 en els primers premis Ràdio Associació 2000, que va atorgar a l'ACAR i Ràdio Palamós el guardó al millor programa de ràdio local pel *Sabíeu què?*, dedicat a la divulgació històrica i cultural del municipi i elaborat per Manel Cerdà, Consol Martínez, Pere Trijueque i Abel Espinosa.

Es va consolidar una plantilla que es va mantenir estable fins al 2004, formada per set treballadors i amb alguns becaris sortits sobretot del Curs de Formació de Ràdio. I el més important: es va consolidar una línia coherent de programació, separada

entre l'estiu (amb el títol de *La ràdio en fresc* i basada sobretot en la música) i l'hivern (amb el nom de *La ràdio al punt*, i que incloïa ja més contingut, sobretot en la franja de quatre a sis de la tarda), amb una breu programació pont entre les dues. Aquest model no va variar fins al 2005, quan l'emissora va apostar per una programació nova.

5. 2002-2007. El sostre d'“El Cafè de l'Orient”

Sopar 20 anys de Ràdio Palamós 2002

5.1. 2004. El punt d'inflexió

En els darrers cinc anys d'història de Ràdio Palamós hi ha hagut un abans i un després. L'any 2004, un seguit de fets van frenar una dinàmica ascendent que l'ACAR experimentava des del 1994, quan es va fundar com a ens gestor i productor de programes de Ràdio Palamós (deixant de banda l'incendi del 1996). Es pot considerar l'any 2004, sobretot el primer semestre, com la culminació d'un projecte que va arribar als nivells de màxima esplendor tant pel que fa a programació com a quantitat i qualitat d'una plantilla plenament professionalitzada, abans de patir un retrocés i una fase

–no traumàtica– d’adaptació a una nova realitat econòmica i de programació de continguts, a través també d’una modernització dels estudis. Si bé l’audiència no va constatar aquest canvi fins després de l’estiu del 2005 amb l’estrena de la nova programació, internament els membres de l’emissora ja feia mesos que treballaven per encarrilar una nova direcció pel que fa sobretot a la programació de continguts –la no musical–, que va suposar l’eliminació del magazín *El Cafè de l’Orient* i de bona part de les seccions que, a banda de l’informatiu, incorporava aquest programa. Això va suposar un redisseny radical de la franja informativa i d’entreteniment de les 4 a les 6 de la tarda, que s’havia convertit en un dels signes d’identitat de Ràdio Palamós.

Dos motius van conduir a aquests canvis. En primer lloc, el fet d’haver constatat un sostre en la capacitat d’ingressos per publicitat, que és la principal font de finançament de l’ACAR: després de tancar el 2004 amb un descens d’aquests ingressos, es trencava la tendència a l’alça que sempre havia mantingut l’associació. En segon lloc, relacionat amb el cas anterior, hi ha la transformació de la plantilla, ja que van deixar de formar-ne part dues persones de l’engranatge intern: Pere Carreras i Oliver Martín. Més tard també va deixar l’emissora Claudi París. Cadascuna d’aquestes baixes va tenir un motiu i una repercussió diferent, i es van suplir amb poc èxit en una convulsa temporada 2004-

2005. El 2005, la nova realitat econòmica de l'emissora va fer redimensionar la plantilla, que es va mantenir amb els mateixos efectius que havien superat el mal moment. Aquests són els mateixos que s'hi mantenen actualment: Manel Cerdà com a director; Abel Espinosa com a president de l'ACAR i tècnic encarregat també de les programacions musicals; Jordi Rodríguez com a cap d'informatius, i Yolanda Aguilar com a locutora de la programació musical els matins. És una plantilla adaptada a les possibilitats humanes i econòmiques d'una emissora per a una població de 17.000 habitants, que, tot i així, es manté en uns nivells molt superiors de qualitat i oferta respecte a altres ràdios locals no només de les rodalies, sinó també de fora les comarques gironines.

5.2. 2002-2006. Continuen les batalles polítiques i es firma el nou conveni

Aquests darrers cinc anys també han representat una continuïtat en les batalles entre l'emissora i el consistori, fet que és un dels punts negres gairebé endèmics de la ràdio (molts cops ha sobreviscut "tot i" l'Ajuntament). En aquest sentit, també hi ha un any clau: el 2003, amb la firma del nou conveni

entre l'Ajuntament i l'ACAR per a la gestió de l'emissora, amb Jordi Pallí com a alcalde. Després d'uns moments realment durs en què el mateix alcalde va demanar "el cap" de Manel Cerdà com a director de l'emissora a canvi de firmar aquest conveni –indispensable més per l'ús de la freqüència que no pas per l'aportació econòmica–, la signatura del document va donar l'estabilitat interna necessària a mitjà termini per planificar el futur amb una relativa independència del que passés al consistori.

La negociació d'aquest conveni es va començar a preparar l'estiu del 2002, gairebé un any abans del seu venciment, segons l'ACAR va informar en la comissió de seguiment. Aquesta comissió, que s'ha de reunir diverses vegades l'any, té una funció de control i discussió dels continguts de l'emissora. A través d'aquesta comissió, a més, els responsables de la ràdio informen sobre el funcionament de l'emissora als representants dels partits polítics amb presència en el ple municipal, fet que provoca que moltes vegades es converteixi en un fòrum de discussió política dels partits. En una d'aquestes comissions, l'aleshores regidor de Cultura, Lluís Espada, va reconèixer que el model de l'ACAR de gestió de Ràdio Palamós "té uns nivells que l'Ajuntament no podria afrontar per ell mateix", fet que semblava garantir una negociació fluida del conveni entre l'ACAR i l'Ajuntament. Malgrat tot, si bé la voluntat de començar les negociacions es va plantejar amb prou antelació, aquestes es van

encallar fins a gairebé l'última hora, i van estar marcades per la política a causa de la proximitat de les eleccions municipals, el maig del 2003. L'ACAR va presentar la seva proposta unilateral per al nou conveni a final de l'octubre del 2002, després de l'estancament de les negociacions, fet que va portar l'entitat a advertir que si no s'arribava a un acord abans del mes de febrer del 2003 "s'entraria en una fase crítica i es replantejaria l'actual oferta radiofònica". El 9 de gener del 2003, es va produir el punt crític en aquesta negociació: el regidor Lluís Espada, que s'encarregava de les negociacions en representació de l'alcalde Jordi Pallí, va informar que el ple de l'Ajuntament volia fer un homenatge a Ràdio Palamós pels 20 anys de l'emissora. Però aquest reconeixement era enverinat i comportava una contraprestació, ja que es va posar com a condició per renovar el conveni que Manel Cerdà deixés el càrrec de director de l'emissora (de fet, ell és l'únic treballador municipal en la ràdio), ja que el govern volia tenir-hi una persona de confiança. Cerdà va rebre el suport de l'ACAR i, finalment, tres mesos més tard, l'Ajuntament i l'ACAR van renovar el conveni, que el ple va aprovar el 16 d'abril i que es va signar el 25 d'abril del 2003. Manel Cerdà va continuar com a director, però la medalla de reconeixement a l'emissora encara no s'ha entregat mai.

En el document del conveni, amb una vigència de cinc anys –si bé l'emissora aspirava a firmar-lo per a una dècada–, s'hi recull la majoria de propos-

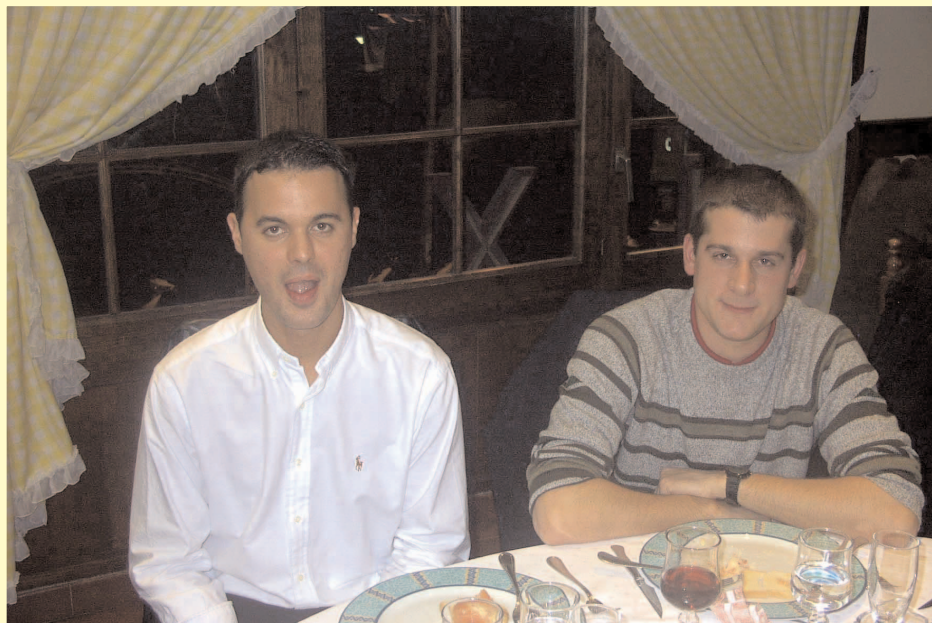
tes fetes pels directius de la ràdio i un augment de 6.000 euros anuals de subvenció, que passa a ser de 24.040 euros. A canvi, l'Ajuntament ha d'estar informat dels projectes de programació, amb el nom corresponent dels seus realitzadors, i ha de disposar d'una memòria detallada dels resultats anuals, a través de la comissió de seguiment. Actualment, aquest conveni continua regint la relació entre l'emissora i el consistori, si bé el 2004 es va ampliar dos anys més (fins al 2010) a petició de l'emissora per tenir garanties per fer front al crèdit de 50.000 euros destinat a una nova fase de modernització dels estudis.

L'aprovació del conveni va coincidir amb el final del mandat de Jordi Pallí com a alcalde, ja que les eleccions municipals del 2003 van significar el relleu al capdavant de l'Ajuntament, amb la llista del PSC encapçalada per Teresa Ferrés com a vencedora i amb el posterior pacte de les forces d'esquerres, que es va trencar poc després. Un altre cop, Ràdio Palamós va fer un enorme desplegament tant per a la campanya de les eleccions municipals com per al dia de les votacions, el 25 de maig. Hi van participar unes 25 persones, que van cobrir els recomptes a les meses electorals, les votacions dels candidats, les seves reaccions un cop coneguts els resultats, enquestes a peu d'urna, anècdotes i entrevistes. A més, el desplegament de mitjans i el recompte que l'emissora feia dels resultats van tenir un seguiment espectacular per la pàgina web, amb un rècord de més de 250 internautes que van seguir els resultats

gràcies a Ràdio Palamós.

L'entrada d'altres partits al govern municipal no va suposar cap interferència política rellevant en el funcionament de Ràdio Palamós, si bé l'emissora no s'ha cansat de demanar més implicació econòmica per sostenir l'oferta de programació sense la dependència gairebé exclusiva que actualment hi ha dels anunciants per cobrir els ingressos anuals previstos. Malgrat això, l'equip de govern ha satisfet altres aspectes que l'ACAR ha sol·licitat durant aquest darrer mandat, sense el soroll ni l'enfrontament d'èpoques anteriors. A part d'un altre tarannà (cosa que és natural perquè són formacions polítiques i persones diferents), el motiu principal d'aquesta estabilitat és la consolidació definitiva del marc legal regulador gràcies al conveni entre l'Ajuntament i l'emissora a través de l'ACAR. L'estabilitat també s'ha aconseguit gràcies a la mateixa Associació Cultural d'Amics de la Ràdio, que el desembre del 2007 farà tretze anys. Tant internament com amb vista al poble, l'entitat ha guanyat pes i experiència: ja funciona sola, sense els tords propis dels inicis. Amb l'entrada de les esquerres al consistori, el govern local continua sense sentir-se els continguts informatius i es mantenen les polèmiques que sorgeixen cada cert temps respecte si es va a favor o en contra d'una determinada formació política, o bé si els tertulians es contracten en funció de les seves idees. Sens dubte, un bon indicador de la qualitat de les notícies de Ràdio Palamós i els seus professionals és

que les discrepàncies polítiques sobre l'emissora han estat cosa dels partits per la seva representació i freqüència en les tertúlies i entrevistes, i no pas pel que fa als continguts informatius.

5.3. 2002-2003. Es recuperen les retransmissions del Palamós C.F.

L'any 2002 també va representar la recuperació de les retransmissions dels partits de tota la temporada 2002-2003 del Palamós C.F. a Segona Divisió B, que s'havien abandonat la temporada anterior per motius de viabilitat econòmica, fet que havien criticat alguns sectors de la població. Josep Soldado va ser l'encarregat de dirigir aquestes retransmissions, amb l'ajuda d'alumnes sorgits del Curs de Ràdio i altres col·laboradors d'anys anteriors. Però, pel que fa a la programació i els recursos humans de l'emissora, s'ha de destacar sobretot la incorporació del periodista Jordi Rodríguez, procedent d'Ona Catalana-Ràdio Costa Brava, l'emissora que durant anys havia estat la principal rival de Ràdio Palamós en la informació local i que a causa del naufragi del projecte a tot Catalunya va eliminar la part informativa de la programació. Els objectius de la contractació de Jordi Rodríguez –avui dia continua encarregant-se de l'apartat de contingut de la ràdio, com ara els debats o les notícies– era cobrir

l'augment de programació pròpia que progressivament incorporava l'emissora a la graella. Com a complement de Pere Carreras, el nou fitxatge va entrar per col·laborar en la realització dels informatius diaris, així com per moderar les tertúlies i formar part de l'equip docent del Curs de Formació de Ràdio. D'aquesta manera, la plantilla de l'ACAR augmentava fins a quatre: Abel Espinosa, Oliver Martín, Pere Carreras i Jordi Rodríguez. També hi havia reforços puntuals a l'estiu (com ara Marta Castelló, Oriol Mas i Josep Soldado) i col·laboradors habituals com José Luis Pérez, que any rere any continua fent-se càrrec de la franja de 8 a 10 del matí amb música dels anys 60, 70 i 80. A banda, hi havia molta gent que rebia una beca per fer programes o bé que col·laboraven en alguna franja horària, com ara Yolanda Aguilar, Cristina Rodríguez, Jordi Caixàs, Jordi Prat, Ferran Moncosí, Marina Antúnez o Pere Martí.

Aquest personal nombrós afavoria la programació. La franja de contingut de 4 a 6 de la tarda de la temporada 2002-2003 va rebre un impuls important, amb l'objectiu de produir programes informatius i divulgatius de la història local, relacionats amb la cultura i també amb la conscienciació. Per exemple, el programa *De Cine*, de Martí Sansabrià, va rebre un impuls important coincidint amb el seu cinquè aniversari, amb l'entrada del crític Francesc Vilallonga, per a qui es va adquirir un equip per emetre en connexió directe i des del seu

domicili de Barcelona amb les funcions de corresponsal a la capital i també en el seguit de festivals internacionals que cobria. Altres programes van ser *Marinesca*, *Les Kimbambes* o *Hostes Vindran* (sobre cuina, viatges i entrevistes en profunditat i que era a càrrec de Gerard Prohias). També hi havia *El Cafè de l'Orient*, en què se simulava una cafeteria per tal de donar un aire més distès a les tertúlies. Aquest seria l'embrió del magazín que va ocupar la franja de tarda les dues temporades següents. La programació musical seguia els criteris d'anys anteriors, amb una radiofórmula fins a les quatre de la tarda en què Abel Espinosa seleccionava els últims èxits europeus i dels Estats Units, pensant en una audiència de caràcter adult. De sis a deu del ves-

pre, en canvi, Oliver Martín barrejava la selecció de cançons amb la informació musical adreçada a un públic més jove, en la fórmula que amb el nom de *Psicoplàstic* va tenir continuïtat durant gairebé 15 anys en l'antena de Ràdio Palamós.

Tot plegat, doncs, era un pas més en el progressiu creixement de l'ACAR i Ràdio Palamós, que va tancar l'any 2002 amb un pressupost executat de poc més de 130.000 euros i uns 2.000 euros de benefici, més del previst a principi d'any. Va ser un creixement que no es va frenar l'any següent, sinó que encara va anar a més i que va permetre acabar l'any amb 30.000 euros més del pressupostat inicialment, amb 160.499 euros d'ingressos i 154.769 de despeses. L'emissora, fins i tot, va entrar en les dades de l'Estudi General de Mitjans (EGM), que és l'ens que controla les audiències radiofòniques de tot l'Estat, amb una mitjana de 3.000 oients diaris. D'aquesta manera, es va situar entre les deu emissores més escoltades de les comarques gironines.

5.4. 2003-2004 "El Cafè de l'Orient"

A part de la firma del conveni, el 2003 també passarà a la història de la ràdio per l'inici del magazín *El Cafè de l'Orient*, una de les màximes fites de l'emissora pel que fa al contingut informatiu i d'en-

treteniment de la programació. Segons els responsables de Ràdio Palamós, aquesta va ser “una aposta important de l’entitat, amb una producció mai feta”. La principal innovació va ser traslladar l’ambient de cafeteria que s’havia recreat la temporada anterior exclusivament en la tertúlia a la resta de la franja de contingut de 4 a 6 de la tarda. Els recursos humans de què disposava aleshores l’emissora –el comercial Claudi París havia passat a formar part de la plantilla– i la implicació de tot aquest personal en l’elaboració del magazín va ser la clau de l’èxit, tant en la part estrictament de la preparació i redacció de les diverses seccions com en l’ambientació i els efectes sonors. D’aquesta manera, es va aconseguir una presentació original, un ritme àgil, un toc d’humor i, sobretot, una espontaneïtat imprescindible per fer creïble el programa. Jordi Rodríguez n’era el director i presentador; el mateix Rodríguez, Manel Cerdà i Pere Carreras es van encarregar de la producció, i Abel Espinosa i Oliver Martín, de la realització tècnica. En aquest programa col·laboraven una quarantena de persones i estava estructurat en una vintena de seccions que s’encadenaven una rere l’altra. Eren apartats com ara: *Ara fa un any*, per recordar les notícies de dotze mesos abans; la tertúlia diària de mitja hora *Barra lliure*; *El Cibercafè*, sobre aspectes informàtics; *Caixa de Música*, sobre notícies musicals, o *Plats i Olles*, en què el cuiner Marc Ferriol tractava l’actualitat gastronòmica i donava consells culinaris. Reportatges comarcals i sobre la història de Palamós, viatges de palamosins, els consells caso-

lans de la Consol Martínez i de salut de la doctora Anna Bosch o bé la resposta a dubtes i queixes sobre els drets dels consumidors s’alternaven amb entrevistes més tradicionals a polítics i personatges de diversos sectors, l’informatiu –integrat completament en el magazín– o els articles d’opinió. I per acabar la setmana, *La taula del dòmino*, en què l’agrupació teatral La Gespa donava via lliure a la creativitat amb un espai en què diversos personatges analitzaven sarcàsticament la vida i l’actualitat del municipi. Tota aquesta programació pròpia, a l’abast de molt poques emissores locals, va xuclar una gran part de l’esforç de la ràdio, amb uns resultats però que van respondre a les expectatives creades i que van merèixer l’aplaudiment general de la població, que veia reflectida a Ràdio Palamós tota l’actualitat des de diferents punts de vista, acompanyada d’un vesant divulgatiu i d’entreteniment que ajudava a airejar els continguts i que tancava un cercle que es pot considerar el punt àlgid de l’emissora en aquest sentit. Tots aquests aspectes van ajudar a consolidar l’emissora com a mitjà de referència per al seguiment de les notícies i el dia a dia cultural, social i cívic de Palamós, amb una qualitat i quantitat en l’oferta diària bastant superior a la resta de mitjans de comunicació locals. D’aquesta manera, es va convertir en el principal altaveu de la vida palamosina. D’altra banda, la programació musical en les franges de matí i vespre, així com del cap de setmana, va seguir la línia dels anys anteriors, amb les retransmissions del Palamós C.F. com un dels puntals.

A final del 2003, en plena dinàmica favorable pel que fa al funcionament intern de Ràdio Palamós –per la programació i l'estabilitat econòmica de l'emissora–, la junta de l'ACAR va començar a fer els passos per afrontar els reptes en la modernització i adaptació als nous temps per mantenir aquesta posició preponderant en la informació local. Aquests processos van ser: la millora de la pàgina web i dels estudis. En el primer cas, es va optar pel projecte més car dels dos que hi havia, però que oferia unes prestacions més avançades i que assegurava a l'entitat ser present en la revolució que aquests últims anys ha suposat Internet (el dia de les eleccions ja havia demostrat que era una eina indispensable per arribar a la població). De fet, el disseny escollit –encara funciona avui dia– permetia acompanyar les notícies de talls de veu, escoltar en directe l'emissora i afavorir la participació dels internautes a través d'enquestes i fòrums, a part d'encabir-hi altres continguts de l'emissora. A final de l'any 2003, els números van donar la raó a aquesta iniciativa: 95.000 visites des la posada en marxa del nou disseny, amb una mitjana de 120 visitants diaris i puntes de fins a 400 connexions.

Pel que fa a la modernització tècnica, es van pressupostar 50.000 euros per afrontar aquesta despesa i convertir Ràdio Palamós en una emissora capdavantera en l'àmbit tecnològic. Per aconseguir-ho, es va finançar la inversió amb un crèdit subvencionat per l'Institut Català de Finances, avalat per-

sonalment pel director de l'emissora i el president de l'ACAR. La principal novetat va ser la instal·lació d'una taula digital d'última generació a l'estudi 2, que va permetre simplificar la feina, així com oferir moltes més possibilitats a l'emissora en el disseny i la programació de les graelles. A més, també es va condicionar acústicament l'estudi 4 i s'hi va instal·lar una taula de muntatge; es va millorar el centre emissor per assolir més cobertura, i es va ampliar el servidor del sistema informàtic, entre d'altres millores. Tot plegat, estava pensat per treure més rendiment de les instal·lacions i continuar el creixement de l'emissora, en el marc d'un pla tècnic entre el 2004 i el 2008 que va representar, segons la mateixa Associació Cultural, "l'esforç financer més gran que l'ACAR ha hagut d'afrontar en la seva història". El cost d'aquestes millores, però, va obligar a demanar un crèdit, i es va aconseguir que l'Ajuntament ampliés en dos anys el conveni –fins al 2010– per tenir suficient estabilitat per afrontar aquestes inversions. Això va fer disparar el pressupost anual fins al voltant dels 230.000 euros.

5.5. 2004. Moment de canvis: desapareix el llibre "Crònica Nostra"

A partir d'aquí, però, les coses es van començar a torçar. Els ingressos per publicitat van començar a

disminuir i a final d'any no s'havien complert les previsions inicials. Això era especialment greu perquè les inversions publicitàries s'havien convertit en la principal font de finançament de l'emissora, amb un percentatge sobre el total cada vegada més destacat respecte a la subvenció municipal. Menys ingressos i més despeses eren una mala peça al teler, que dirien alguns. I la reducció de despeses va partir de les baixes d'Oliver Martín i Pere Carreras. Oliver Martín va deixar l'emissora a final del juny del 2004 i va ser substituït durant l'estiu per Marta Castelló i a l'hivern per Yolanda Aguilar, després d'un intent fallit amb Marcus Alesso. Pel que fa al cas de Pere Carreras, aquest va ser "un dels capítols més tristos de tota la història de l'entitat", tal com reflecteix un document de l'emissora. El fins aleshores responsable dels serveis informatius va plegar el 29 d'octubre del 2004 arran d'una situació interna que s'havia enverinat els mesos anteriors. L'excap de premsa de l'Ajuntament de Calonge Marc Boada el va substituir, però de la mateixa manera que el cas d'Alesso, el canvi no va funcionar i no va arribar a estar ni tres mesos a l'emissora. Josep Soldado va agafar el relleu, fins al juny del 2004.

La temporada 2003-2004 d'*El Cafè de l'Orient* va acabar consolidant l'èxit que ja s'havia aconseguit des de la mateixa posada en marxa del magazín, que va continuar ocupant la graella de programació diària entre les 4 i les 6 de la tarda, tot i els

canvis a l'emissora. Es van mantenir la majoria de seccions, amb canvis de col·laboradors, i es va potenciar la participació de l'oient, amb l'adquisició d'un nou sistema de central telefònica que multiplicava les possibilitats d'interacció entre emissora i audiència. Malgrat això, el 2004 es va posar punt i final al magazín.

El 2004 també va significar la desaparició d'un dels productes paral·lels de l'ACAR: després de cinc anys, es va deixar l'edició del llibre *Crònica Nostra*, amb el resum de les notícies de l'any anterior. Si bé continuava sent un producte que representava ingressos per a l'entitat, l'estancament i la disminució de les vendes van fer suspendre la continuïtat de l'edició, ja que es va considerar que el poc èxit no compensava els esforços que s'hi havien de destinar. Malgrat el valor afegit que el llibre havia suposat per a la imatge de l'ACAR, la venda d'unitats no s'havia mantingut estable, i en l'edició del 2003/2004 es va tocar fons, tant pel que fa al nombre de llibreries que oferien el producte com a les vendes, que van arribar a ser inferiors a les de l'any de llançament, amb 85 exemplars. Aquesta manca de fidelització del públic a la col·lecció i també la dificultat per trobar patrocinadors específics, fora de la cartera de clients de la mateixa emissora, van fer que l'ACAR decidís descartar el manteniment de l'edició. Malgrat això, es va fer un darrer intent per salvar-la, negociant amb la regidoria de Cultura la seva continuïtat en cas que l'Ajuntament es fes càrrec del producte, en el qual l'ACAR aportaria els

continguts informatius. La negativa del consistori, pel seu cost elevat, va acabar de tancar definitivament la porta a aquest resum dels fets més destacats de l'any a Palamós.

Aquest episodi, juntament amb altres iniciatives que s'havien plantejat i que no es van arribar a executar, va fer que l'ACAR es tornés a centrar exclusivament en la producció radiofònica de Ràdio Palamós. Com a projecte paral·lel, es dedicava a la pàgina web. Les fortes inversions i la disminució d'ingressos havien suposat un cop dur per a l'emissora, precisament just després d'assolir les cotes més altes de qualitat en la programació. El pressupost s'havia quedat finalment en uns 208.000 euros, i la situació interna que havia travessat la ràdio el 2004 no aconsellaven intentar noves aventures i expandir l'àmbit d'influència, atès els mitjans econòmics de què es disposaven. Per això, la direcció va optar per simplificar les tasques i, per tant, la programació.

5.6. 2005-2006. Imatge i programació noves

Un cop finalitzada la temporada 2004-2005 es va materialitzar el canvi que ja s'havia gestat, que es va visualitzar en una nova imatge gràfica. El 2005 es va caracteritzar pel manteniment de la tendència a la baixa dels ingressos per publicitat. Es va considerar que, pel que fa a la producció de continguts, El Cafè de l'Orient era una aposta insostenible per les capacitats de l'emissora. Jordi Rodríguez es va quedar sol en aquesta tasca i, en conseqüència, es va centrar en l'elaboració de l'informatiu davant la impossibilitat econòmica de contractar una altra persona en aquesta secció. En l'apartat musical, Yolanda Aguilar va passar a fer els matinals diaris i Vanessa Gómez va entrar en la programació de tardes. De la graella també van desaparèixer les transmissions dels partits del Palamós C.F., ja que el seu responsable, Josep Soldado, se'n va anar a treballar a la Xarxa de Televisions Locals com a redactor d'informatius esportius.

Es va decidir trencar completament amb el model que fins aleshores havia estat vàlid i que es basava en la franja de continguts de 4 a 6 de la tarda, que va quedar reduïda a l'Informatiu i El Pols (un cara a cara que substituïa les tradicionals tertúlies i que dos dies a la setmana estava protagonitzat per l'alcalde i regidors de l'equip de govern i l'oposició). La resta de la graella passava a estar ocupada estrictament per música. S'hi alternaven flaixos informatius al matí i també microespais, de com a molt dos minuts de durada, que contenien consells culinaris, sanitaris, de viatges... D'una banda, s'aprofitava el fons fonogràfic que El Cafè de l'Orient havia deixat en les dues

temporades anteriors, i per l'altra, es produïen espais nous. L'emissora interpretava aquest trencament com una manera d'airejar la programació i els continguts, i donar-los més frescor i un to més informal. Al principi va rebre algunes crítiques, que lamentaven el descens de la programació pròpia de proximitat i que ho consideraven un allunyament de Ràdio Palamós de la realitat del dia a dia del poble i dels seus diversos sectors i entitats. Amb el temps, sobretot gràcies al manteniment dels serveis informatius –autèntic pal de paller de l'emissora– i d'una mínima tertúlia, les crítiques van disminuir fins que la gent es va adaptar completament a la nova manera de fer de l'emissora, que va significar fins i tot l'eliminació de la separació de programacions entre La Ràdio en Fresc a l'estiu

Evolució dels estudis

i La Ràdio al Punt a l'hivern. Aquesta manera de fer nova va anar acompanyada d'un canvi total de les caretes i sin-tonies, i també de la imatge gràfica, amb un logotip i un anagrama nous. Es va fer una campanya de difusió amb adhesius, llibres i altres elements perquè els oients s'a-costumessin a aquesta realitat.

El pagament del crèdit per a la modernització tècnica i la disminució dels ingressos per patrocinis obligaven a re-tallar també les despeses del pressupost. Gairebé l'única manera per fer-ho era reduint la plantilla i adaptant-la a les capacitats financeres de l'entitat. La programació se'n va ressentir, però no tant com es temia. El 2006 va començar amb una mala notícia en aquest sentit: el com-ercial de la casa durant nou anys, Claudi París, va pre-sentar la dimissió per dedicar-se exclusivament a la seva professió. Des de llavors, la gestió de la publicitat va ser responsabilitat de la mateixa direcció de l'emissora i l'As-sociació Cultural Amics de la Ràdio. Aquest factor va per-metre estalviar més. Malgrat això, el desè aniversari de l'Associació Cultural va portar bons aires, sobretot en un sentit: després de dos anys de descens dels ingressos, el 2006 va servir per canviar aquesta tendència, fins al punt d'assolir uns resultats superiors als del 2003, que fins aleshores es mantenia com el millor any de la història de l'entitat. D'una previsió de dèficit a principi d'any es va passar a un superàvit de 21.000 euros, que va ajudar a sanear la situació econòmica i donar una perspectiva de futur nova per a l'emissora. A més, la recuperació de les transmissions del Palamós C.F. –a càrrec d'un equip dirigit per Pere Subirana, amb Ramon Ribas i Òscar Fajardo– van ajudar a millorar els ingressos. També hi va contribuir la producció de dues sèries completes de programes "a

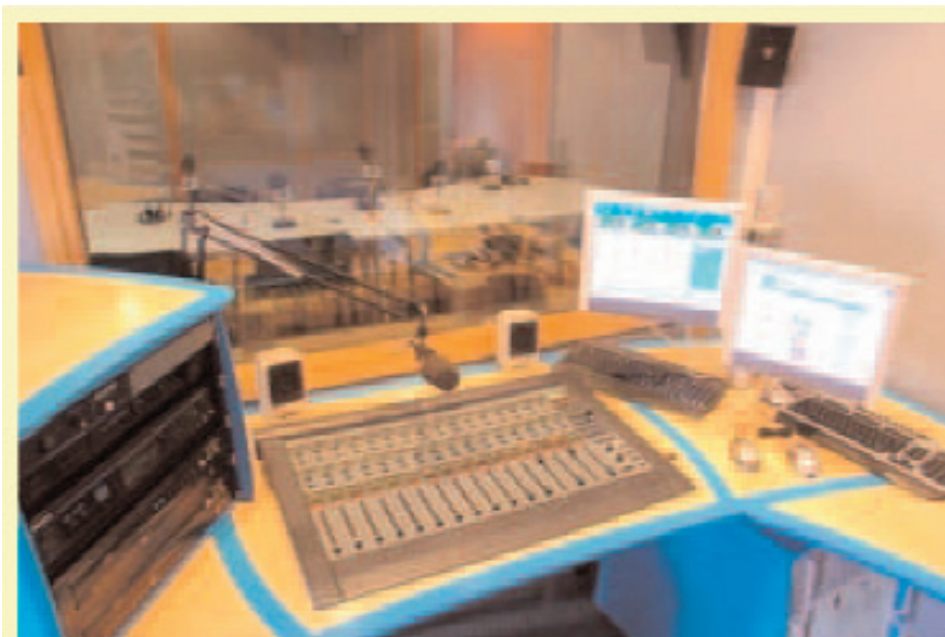

mida" de dos clients. I no cal oblidar un fet, si més no, curiós: per tercer any consecutiu, el número de l'emissora va resultar premiat en el sorteig de la loteria de Nadal, fet que va aportar uns beneficis gens menyspreables.

Pel que fa a la programació, es va consolidar el model instaurat la temporada 2005-2006, considerat per la mateixa emissora com "el millor model de ràdio que pot oferir a hores d'ara l'entitat". Amb només Abel Espinosa, Jordi Rodríguez i Yolanda Aguilar amb nòmina de l'Associació Cultural Amics de la Ràdio –Manel Cerdà era de l'Ajuntament–, la resta de la programació es feia automàticament o bé a través de beques a programes dels socis, com era el cas dels matinals a càrrec de José Luis Pérez. Els caps de setmana anaven a càrrec de Vanessa Gómez, amb la direcció d'Abel Espinosa, i incloent espais com la cartellera cinematogràfica, reportatges o els microespais Apunts, amb les bandes horàries dels col·laboradors, alguns d'ells històrics (com David Garcia el diumenge a la nit, amb els seu ja clàssic El batec de la nit, centrat en el heavy metal). Tornant a la programació, com a principal reclam pel que fa als continguts es mantenia l'Informatiu, en què es va incorporar l'antic col·laborador de l'emissora Carles Ribas a final d'any per substituir temporalment la baixa per vacances de Jordi Rodríguez, un fitxatge que a la llarga es convertiria en un professional més de la plantilla durant tot l'any. També hi havia el cara a cara sobre temes d'actualitat local El Pols, i els espais informatius identificats com l'Apunt, amb diferents temàtiques (cuina, salut i, aviat, de consum i història). A més, la temporada 2006-2007 es van retransmetre altra vegada els partits del Palamós C.F., a càrrec d'un equip encapçalat per Pere Subirana i Ramon

Ribas.

El 2006 hi va haver dos aspectes remarcables més. D'una banda, el Curs de Formació de Ràdio es va desconvocar en les dues ocasions en què s'havia volgut reprendre. De l'altra, va desaparèixer la discoteca. La modernització tecnològica i l'augment de pes de la programació automàtica van sentenciar aquest arxiu musical, una bona part del qual es va digitalitzar. L'espai va passar a ser una aula de formació, fent alhora les funcions d'espai de reunions.

5.7. La celebració del 25è aniversari

El 2007 es van commemorar els 25 anys de Ràdio Palamós amb un seguit d'espais en què cap a una trentena d'entrevistats n'oferien la seva visió i explicaven els seus records tant de l'emissora com de l'evolució del municipi, en un intent per fer partícip l'oient d'aquesta efemèride. La realització d'un llibret, la digitalització gràfica amb un recull de fotografies històriques de l'entitat, els cartells publicitaris, i l'emissió i la digitalització de programes antics de l'emissora complementaren les iniciatives per celebrar l'aniversari. Aquestes propostes, però, no van quedar al marge de la política d'austeritat que segueix l'Associació Cultural Amics de la Ràdio i Ràdio Palamós, sense la pompositat ni la projecció externa de la commemoració del vintè aniversari.

La commemoració del 25è aniversari de la ràdio va deixar també tot un seguit de reptes de futur per a l'emissora, com garantir les millors tecnològiques que havien de permetre mantenir Ràdio Palamós com una emissora capda-

vantera, amb la digitalització com a horitzó final segons s'entreveia a què obligarien les polítiques de la Generalitat. La sostenibilitat econòmica era l'objectiu principal, i en funció dels ingressos n'havien de dependre tant el volum de plantilla com, conseqüentment, el model de programació i la franja destinada a continguts informatius. La pàgina web ja apuntava que havia de ser el segon pal de paller en la difusió dels continguts de l'emissora, consolidant-se com una extensió més de tot el que produïa la pròpia ràdio.

Epíleg: del 2007 al 2011, la transició cap a un nou model

1. Els nous organismes reguladors de Ràdio Palamós

El funcionament de l'emissora es va mantenir en aquesta tònica després de la celebració del 25è aniversari. El conveni amb l'Ajuntament era vigent fins al 2010, però les dificultats pressupostàries eren un llast important que es va agreujar encara més amb l'inici de la crisi econòmica. El model de l'Associació Cultural Amics de la Ràdio aconseguia sobreviure, però no sense dificultats, ja que l'entitat s'havia de fer càrrec de tot el que es necessitava en el dia a dia per fer funcionar l'emissora. A tot plegat es va afegir la voluntat de l'equip de govern municipal de regular el funcionament i l'organització de l'emissora, adaptant-la a la llei sobre comunicació audiovisual de Catalunya. La nova normativa va ser aprovada pel Parlament a finals del 2005, i marcava quins havien de ser els marcs de relació entre els ajuntaments i els serveis de comunicació municipal. D'aquesta manera, i sumant tots

aquests factors, va ser inevitable que la gestió de la ràdio municipal desemboqués en un nou model que es va començar a gestar el 2009. Un model que és pioner, perquè tot i tractar-se d'una llei que aleshores ja tenia quatre anys, encara no l'havia desenvolupat cap emissora municipal del país. Per això la comunicació entre l'Ajuntament i el Consell de l'Audiovisual de Catalunya va haver de ser constant sobretot en els inicis, perquè com en tantes altres vegades al llarg de la seva història, la reconversió de Ràdio Palamós encetava un camí completament nou en la gestió de la radiodifusió local, que a més ha esdevingut un model per a d'altres emissores municipals.

Tot aquest camí va començar formalment el 15 de juny del 2009. Aquell dia el ple municipal va aprovar el Reglament d'organització i funcionament de l'emissora municipal de ràdio Ràdio Palamós, a partir del qual es posaven les bases que havien de regir-ne el futur tan bon punt finalitzés el conveni aleshores vigent, l'abril del 2010. Així es donava el tret de sortida al que havia de ser el nou marc que substituïria el que l'Associació Cultural Amics de la Ràdio portava desenvolupant des de feia 13 anys. El reglament incorporava algunes novetats destacades, derivades en bona part del fet que l'Ajuntament passés a gestionar el servei de manera directa. Aquest era el gran trencament amb el model anterior. El ple municipal exercia el control de les actuacions de l'emissora i vetllava per el compliment del reglament, garantint-ne en tot moment els criteris d'independència, professionalitat i viabilitat econòmica com a principals objectius. Per aconseguir-ho, aquest funcionament incorporava tres òrgans: el consell d'administració, el director o directora de l'emissora, i el consell consultiu. Segons el que s'estableix en el reglament, el consell d'administració ha d'estar presidit

per un membre del ple municipal, i la seva tasca ha de ser proposar qui ha de ser el director de Ràdio Palamós i també vetllar perquè es compleixin les directrius marcades en el reglament i la voluntat de servei públic de l'emissora, entre d'altres funcions. Dels nou vocals que el formen, set els han de proposar els mateixos partits polítics escollint entre persones de rellevància professional en aquest àmbit; un el consell consultiu; i un altre el Consell Escolar Municipal a través del projecte Palamós Ciutat Educadora. En el ple del juliol del 2009 es van nomenar els set primers membres del consell d'administració: Francesc Sánchez i Carcassés, Joan Trillas, Rosa M. Medir, Albert Matavera, Gerard Prohias, Marc Gafarot i Josep Serra; i més tard s'hi va afegir David Sagrera. El primer president va ser el regidor del PSC Joan Gea.

Pel què fa al càrrec de direcció, aquest ha de ser el màxim responsable tècnic de l'emissora, elaborant la programació i fent complir el reglament i els acords aprovats pel ple o el consell d'administració. Manel Cerdà continua ocupant aquesta posició, complint-se aquest 2011 vint-i-cinc anys de la seva entrada com a director de Ràdio Palamós, i pilotant novament l'últim canvi de tots els que ha anat vivint l'emissora. Finalment, el Consell Consultiu es tracta d'un òrgan assessor, centrat sobretot en les vessants dels continguts i estratègies de l'emissora. D'aquesta manera es va voler obrir més Ràdio Palamós al municipi, permetent que les entitats i associacions locals poguessin participar en els debats sobre el model de ràdio, i influïssin en la determinació de la programació. Per formar-lo es va fer una crida a bona part del teixit associatiu local, que va votar el 8 de setembre del 2009 quins serien els representants en aquest consell. S'hi van presentar quinze entitats, i les dotze escollides van ser: l'Associació Atlètica

Palamós; l'Associació Cultural Amics del Museu; l'Associació Cultural Amics de la Ràdio; l'Ateneu de Palamós; el Cercle Artístic Palamós; el Cine Club Bahía; la Creu Roja de Palamós; Joventuts Musicals de Palamós; la Comissió Cavalcada de Reis; la Germandat Donadors de Sant; l'Associació de veïns del Pla d'es Pla; i l'Associació de veïns Cases Noves, Mas Guàrdia i Eixample Nord. El 13 d'octubre del 2009 el ple constituïa oficialment aquest consell. Amb aquest organigrama es van voler garantir els criteris d'independència, viabilitat i professionalitat en la gestió de Ràdio Palamós que s'assenyalaven en el reglament. També es va afavorir així la implicació popular; assegurar la voluntat de mantenir la funció de servei públic; i evitar una excessiva politització que restés credibilitat al nou model i als continguts davant l'audiència. Tot plegat es va acordar tant des dels responsables de l'emissora com per part de l'Ajuntament, qui a través del ple municipal ha de ser informat en tot moment de la gestió. A més, cada quatre anys ha d'aprovar un pla de programació. Per la seva part, alcaldia és qui ha de vetllar per el correcte funcionament de tot el sistema.

2. El pla de programació i la fi de l'Associació Cultural Amics de la Ràdio com a entitat

Un cop decidit el model i els mecanismes de gestió, s'havia de posar fil a l'agulla en tot el referent als continguts i quins serien els responsables de portar-los a la pràctica. O sigui, després de decidir el marc de funcionament, el següent pas era establir la que hauria de ser la graella de programació de Ràdio Palamós i qui i com es faria càrrec del que fins aleshores desenvolupava l'Associació Cultural. A més, quedava clar que l'emissora hauria de jugar un paper destacat en altres àmbits més enllà

de l'estrictament radiofònic: per exemple, entre els objectius que determinava l'Ajuntament hi havia també el de potenciar la participació dels alumnes dels centres escolars en programes; i promoure els nous canals multimèdia més enllà de la pàgina web de Ràdio Palamós. El nou model, doncs, tenia l'objectiu de convertir l'emissora en l'autèntic portal informatiu de la vila, i posar així un peu en les noves tecnologies sense perdre alhora la seva funcionalitat original.

El pla de programació es va dissenyar durant el 2009 i es va enllestir el mes de desembre d'aquell any, amb una vigència prevista per al període entre el 2010 i el 2014. Pel què fa a la part estrictament de la graella radiofònica, el pla obliga als gestors a mantenir una programació ininterrompuda de 24 hores al dia els set dies de la setmana, a oferir els informatius en horari de màxima audiència, a elaborar programes amb una orientació cultural, informativa i participativa, i també a innovar en el camp de la producció radiofònica, entre d'altres. La tasca d'informació del ciutadà i de cobrir al màxim l'actualitat del municipi esdevé el principal objectiu del pla de programació, garantint així la continuïtat amb l'evolució que havia seguit la programació de l'Associació Cultural Amics de la Ràdio fins aleshores. Tot això, a més, prenent com a marc territorial no només Palamós i Sant Joan, si no també Calonge i Sant Antoni, Vall-llobrega, Platja d'Aro i Palafrugell, que és l'espai a què arriba a donar cobertura l'emissora. Fora de la programació setmanal de l'emissora, la resta d'objectius inclosos en el pla fan referència sobretot a la promoció i difusió de la llengua i cultura catalanes, i també al rol dinamitzador que ha d'assolir Ràdio Palamós tant a nivell de formació de joves com també com a element de cohesió social. Programes per explicar els serveis de l'ad-

ministració local, espais d'opinió o programes centrats en el patrimoni local i comarcal són altres de les fites que es marcaven en el pla de programació. Finalment, i com a objectiu afegit també es recomanava l'emissió dels plens de l'Ajuntament, dins el paquet de servei públic del mitjà, oferta que l'emissora incorporava a través del seu lloc web. Aquesta proposta de continguts no diferia en excés del que l'Associació Cultural sempre havia desenvolupat, en major o menor mesura en funció de les seves possibilitats en cada moment, i avalant així la feina feta fins aleshores. Un cop definits els grans objectius del que havia de ser el pla, el ple de l'Ajuntament el va aprovar el 23 de febrer del 2010, i immediatament es va fer públic el plec de prescripcions tècniques que havien de complir els aspirants a fer-se amb el servei. Entre elles, hi havia evidentment presentar una graella que complís aquests objectius esmentats, però també altres aspectes com l'aportació del personal necessari per a la realització de tota la programació, o obrir-se a les noves tecnologies.

Mentrestant, també es negociava com es duia a terme la transició entre el model que fins aleshores havia desenvolupat l'Associació Cultural Amics de la Ràdio i els nous gestors que havien de sortir del concurs públic. Això era important per a les dues parts, perquè l'Ajuntament havia de recepcionar tot el que havia acumulat l'Associació Cultural per garantir l'activitat radiofònica, mentre que l'entitat necessitava obtenir ingressos per poder liquidar els seus deutes i afrontar les seves últimes obligacions fiscals abans de desaparèixer com a associació. Un dels punts més transcendents era el traspàs de tot el material tècnic de què disposava l'Associació, que s'havia anat adquirint amb els anys per modernitzar l'emissora i oferir un bon servei, com ara l'equipament dels estudis o els programes

informàtics. Tot plegat era propietat de l'entitat, i amb el nou model havia d'anar a parar a mans de l'Ajuntament per fer viable el concurs i posar-ho a disposició del guanyador. Però un informe del secretari municipal va descartar aquesta possibilitat raonant que aquest material ja s'havia comprat per part de l'Ajuntament, atenent que els diners emprats per l'Associació Cultural per la compra d'aquest material provenien dels ingressos per publicitat que tenia l'entitat, i per tant per l'aplicació dels preus públics (tarifes publicitàries). Pel secretari era diner públic que servia per comprar béns públics. Es van haver de buscar noves vies per trobar una sortida apta per a les dues parts, que va ser la venda de la pàgina web de Ràdio Palamós i també del seu fons fonogràfic des de que va assumir el servei l'Associació Cultural Amics de la Ràdio. Aquest arxiu era sens dubte d'una gran importància històrica i s'havia de preservar, ja que contenia tant l'actualitat palamosina dels últims anys com el testimoni oral de molts veïns que havien destacat en la vida política, social, cultural i esportiva del poble. Els diversos programes d'entrevistes en profunditat que havia programat l'emissora eren la joia de la corona, però també les produccions pròpies sobre història i el patrimoni local, reportatges temàtics o divulgació musical. Conjuntament, aquest arxiu sonor formava un catàleg de gran rellevància que a mesura que passin els anys serà de gran ajuda per entendre, analitzar i compartir la història recent de Palamós. Finalment, i després de crear una comissió tècnica per avaluar aquest fons, l'Ajuntament va aprovar-ne la compra l'abril del 2010. Així l'Associació Cultural Amics de la Ràdio podia fer cau i net i dissoldre's com a associació cultural; i l'Ajuntament garantia que tot el catàleg acumulat a l'emissora sigui públic i es pugui consultar.

3. Neix ACAR Produccions S.L., el primer gestor

Precisament el mes d'abril era quan finalitzava l'anterior conveni entre l'Associació Cultural Amics de la Ràdio i l'Ajuntament per desenvolupar la programació de Ràdio Palamós. Però els terminis entre la data final i l'adjudicació del servei a un nou gestor no van ser paral·lels. Els tràmits que anava tirant endavant l'Ajuntament portaven retard, i fins al mes de febrer no s'havia aprovat el pla de programació. Llavors, el 24 de març del 2010, la junta de govern local va donar el vistiplau a les bases de licitació del concurs per contractar l'empresa que s'hauria de responsabilitzar de la producció de continguts i de desenvolupar el pla de programació. Era tot just un dia després que l'Associació Cultural Amics de la Ràdio fes la penúltima

tima assemblea, amb la mirada posada ja en la reconversió de l'associació per poder optar al servei. Es va informar de com la compra del fons i la web per part de l'Ajuntament permetrien donar de baixa l'entitat sense deutes, i així s'iniciava el procés de dissolució de l'Associació .. Un mes més tard, el 27 d'abril, l'Associació Cultural feia l'última assemblea, bàsicament per tancar els comptes i un cop ja s'havia acabat el conveni que la lligava amb l'Ajuntament. Amb això marxava també un dels històrics de l'emissora, José Luis Pérez, qui fins aleshores s'havia fet càrrec de la programació de primera hora del matí.

El relleu en la producció dels continguts de l'emissora el prenia ACAR Produccions SL, la nova empresa que substituïa així l'entitat cultural, mantenint els treballadors i els objectius però ja sota el paraigües d'una societat mercantil.

De fet, el conveni havia finalitzat concretament el 16 d'abril, i les bases per al concurs de licitació de la gestió de Ràdio Palamós no es van publicar en els butlletins oficials fins el 19 i el 20 d'abril. Aquesta manca de coincidència en el calendari entre els dos camins va obligar a firmar un contracte temporal per a la realització dels continguts de Ràdio Palamós, mentre no finalitzava el concurs públic. ACAR Produccions SL és qui va assumir provisionalment la gestió per motius obvis: no es podia tancar l'emissora mentre s'esperava la resolució dels tràmits, i ACAR era qui tenia el personal, els coneixements i qui havia dissenyat la programació en marxa.

Mentrestant, el procés seguia obert. El 5 de maig s'acabava el període per presentar ofertes per optar al concurs, i al cap de cinc dies es declarava desert. El motiu era que només ACAR Produccions SL s'hi havia presentat, i no complia una de les premisses necessàries pel que fa

a la classificació que havia de tenir l'empresa per optar a ser contractada per l'administració pública. Es va haver de fer una segona convocatòria a finals de maig, i alhora renovar per dos mesos més el contracte temporal amb l'empresa per garantir la continuïtat de la programació durant l'estiu, un punt que es va haver de repetir a l'agost per cobrir els dos mesos que faltaven fins la temporada d'hivern. Eren setmanes en què tant l'Ajuntament com l'emissora treballaven a contrarellotge als despatxos per enllestir quan abans millor tot el procés burocràtic seguint fil per randa els terminis i mecanismes previstos per la legislació. Els oients, però, continuaven rebent la programació habitual de l'època, i el servei no es va haver d'interrompre en cap moment. Finalment, el mes de juliol es van anar obrint els diversos sobres de què constava la convocatòria, altra vegada amb ACAR Produccions SL com a única empresa interessada en oferir el servei. D'aquesta manera, el 3 d'agost la mesa de contractació va signar l'adjudicació a ACAR Produccions SL perquè es fés càrrec de la programació de Ràdio Palamós. El 9 d'agost la Junta de Govern local reafirmava la decisió, i dos dies després ja es publicava oficialment. El 15 de setembre, es signava de manera definitiva el contracte de serveis, i paral·lelament la vencedora presentava la seva proposta de programació al Consell d'Administració i al Consell Consultiu. El 13 d'octubre del 2010 s'acabava tot el procés i els contractes provisionals, i ACAR Produccions SL iniciava la programació d'hivern com a responsable del servei de ple dret.

4. La nova realitat

Des d'aleshores, i quan es va camí de complir el primer any de funcionament del nou sistema, es pot dir que s'ha

implantat amb èxit. L'estabilitat econòmica –l'Ajuntament paga mensualment la part proporcional del cost anual del servei– va permetre augmentar la plantilla destinada a continguts amb el fitxatge de Carles Ribas, periodista palamosí que ja havia treballat a l'emissora en ocasions anteriors. D'aquesta manera també es garantia el compliment dels objectius del pla de programació: una hora diària de producció pròpia informativa, i flaixos i avançaments informatius al llarg del dia. El programa més destacat continua sent l'Informatiu de Ràdio Palamós, conduït per el veterà periodista Jordi Rodríguez amb l'ajuda de Ribas, que durant vint minuts narra l'actualitat del municipi parant atenció també als pobles del voltant, sobretot Calonge i Vall-llobrega. La resta de la franja de continguts fins a les sis de la tarda es divideix en dos espais de vint minuts cadascun. La primera es complementa amb l'informatiu, i s'hi mantenen espais tradicionals com la tertúlia o l'actualitat esportiva. També, i tal i com està establert en el pla de programació aprovat per l'Ajuntament, destaquen com a novetats dos espais setmanals d'entrevistes polítiques: un dia a un membre de l'equip de govern i un altre a un representat dels partits a l'oposició. D'aquesta manera es garanteix, d'acord amb el Reglament d'organització i funcionament de l'emissora, la pluralitat política en les aparicions radiofòniques, i s'evita un ús partidista de l'emissora municipal. Finalment, els darrers vint minuts d'aquesta franja de programació pròpia es destinen a reportatges i programes més lúdics i de servei públic. L'historiador local Pere Trijueque manté la col·laboració amb Ràdio Palamós amb el programa "Coses de Palamós", i en la mateixa línia, el president de l'associació Mar d'Amics Jordi Salvador participa en "Terra de Mar", on s'aprofita per divulgar el patrimoni marítim.

Les entitats de Palamós disposen també d'un espai, "El Club", on es poden donar a conèixer i explicar les seves activitats; i amb "Anem per feina" es potencia la informació vinculada al món laboral. Finalment, l'Ajuntament també aprofita la finestra de la ràdio per publicitar i aprofundir en els diversos serveis municipals, molt sovint poc utilitzats i coneguts per la població. Això es fa amb el programa "Palamós.cat". A més, durant el dia es van inserint petits espais d'un minut de durada amb l'agenda diària i també consells de tems com salut, gastronomia o viatges, que es van alternant amb els flaixos informatius. D'aquesta manera la programació informativa té continuïtat tot el dia, amb la franja de cinc a sis de la tarda com a pal de paller en continguts. Fora d'aquest àmbit, la programació musical està fragmentada en dos grans blocs, conduïts per persones estretament vinculades a l'ACAR i

amb molts anys de treball a l'emissora. Al matí, de vuit a dues, és Yolanda Aguilar qui s'encarrega de la selecció musical. En canvi, entre les sis i les nou del vespre n'és Abel Espinosa el responsable. A més, es mantenen els programes nocturns musicals més específics, i durant els caps de setmana les retransmissions del Palamós C.F., amb l'equip d'esports. Així doncs, la programació manté l'essència del que havia estat produint l'ACAR els darrers anys, però potenciant més els àmbits vinculats al servei públic i lligats a l'Ajuntament.

Malgrat que la producció radiofònica és l'element principal del conveni, la nova relació entre el consistori i l'emissora també s'ha notat en d'altres aspectes de caràcter més intern, però igualment importants. Per exemple, la publicitat, que era fins aleshores el principal mètode de finançament de Ràdio Palamós. Amb el canvi, és ACAR Produccions SL qui gestiona l'apartat publicitari, però els ingressos van a l'Ajuntament per ajudar a sufragar el servei. L'adquisició de nou material ja depèn del Consell d'Administració, que és qui l'aprova perquè s'incorpori als pressupostos municipals. I també cal destacar el web, que tot i ser comprat per l'Ajuntament continua estant sota la responsabilitat del gestor, en aquest cas ACAR Produccions SL.

De fet, la importància que van assolint les noves tecnologies en els mitjans de comunicació és un dels grans reptes de la informació avui en dia. L'ús d'Internet, la universalització dels continguts i la facilitat per accedir a les possibilitats que ofereix la xarxa està obrint un nou camp on els mitjans tradicionals encara no saben com adaptar-s'hi. Ràdio Palamós va ser de les primeres emissores locals a disposar d'una web pròpia completa i actualitzada diàriament, i el nou sistema li permet fer el pas definitiu per

convertir-se en un servei de ràdio a la carta i també d'hemeroteca de les notícies del poble. L'arxiu de Ràdio Palamós es va ampliant dia rere dia, però la voluntat és també ampliar els àmbits d'actuació per sortir de l'estrictament radiofònic, i convertir-se en el portal de la comunicació local. L'educació de les noves generacions, fomentar-ne la participació, i la reconversió del lloc web cap a un model dinàmic de generació de continguts per part de tot el municipi és un dels objectius que el nou model de gestió esbossa també més a llarg termini. La incorporació de vídeos, la comunicació corporativa dels serveis municipals o l'obertura cap a les xarxes socials, blogs i fòrums són alguns dels projectes que es poden concretar a partir dels futurs plans de programació.

Així doncs, els reptes de Ràdio Palamós no s'acaben. A punt de complir els trenta anys d'història, l'evolució del servei ha complert des del 2010 un pas més per continuar cobrint les necessitats dels mateixos palamosins. L'arrelament de l'emissora en la societat local és incontestable, gràcies a l'esforç que al llarg de tres dècades hi han invertit desenes de persones que han sabut adaptar el model als requeriments socials, legals i econòmics de cada moment tot i les enormes dificultats que això ha representat. Des del seu fundador César Díaz del Real fins a l'últim col·laborador, tothom ha contribuït a fer de Ràdio Palamós un model a seguir per a moltes emissores locals i un motiu d'orgull per a tots els palamosins.

Aquestes pàgines estan dedicades a tots ells.